

ሆሊዮት

ሥራ

سامرزيق

مجلة رياضية شهرية
تصدرها جمعية الهومنتن بيروت

marzig

SPORTS MAGAZINE

السنة الثالثة والرابعون - العدد ٤٢٨ - Vol. XXXXIII N° 428 - 43-٢٦-5٤٢٢٢ ٤-٢٢

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԽՄԲԱՊԵՏՆԵՐՈՒ ՎԿԱՅԵԱԼ ԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՅՔԸ

17-19 Մարտ 2023-ին, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան կազմակերպութեամբ, Ժամավիճի բանակավայրին մէջ, Փարիզ, տեղի

ունեցան միութեան Եւրոպայի խմբապետներու Վկայեալ կարգի երկրորդ եւ երրորդ բաժինները՝ գործնական դասընթացքը եւ անհատական ծրագիրներու ներկայացումը: Առաջին բաժինը՝ տեսական դասընթացքը ընթացք առած էր 22 Մայիս 2022-ին եւ ամիսներ շարունակ կատարուած էր առցանց, իբրեւ դասախօսներ ունենալով Շադիկ Խիտալերտեանը, Յակոբ Էմբրագեանը, Գեորգ Յակոբճեանը, Սեւակ Թորոսեանը եւ Պօղոս Մահապույեանը:

Այսպէս, Հինգշաբթի, 16 Մարտին բանակավայր հասան եւ նախապատրաստական աշխատանքներու ձեռնարկեցին դասընթացքի կազմակերպիչ յանձնախումբի անդամները՝ քոյրեր Կարինէ Սիսեռեան (Ֆրանս), Աննա Ազգեան (Լոնտոն), Մենար Պոյաճեան (Միւնիխ) եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան ներկայացուցիչ եղբ. Ֆէտի Խաժակ Գազանճեան:

Երեկոյեան, բանակավայր ժամանեցին դասընթացքին 17 մասնակիցները, որոնք կու գային Փարիզէն (2), Ալմերլէն (Նետերլէնտներ՝ 3), Վիեննայէն (Աւստրիա՝ 2), Երուսաղէմէն (3) եւ Սոտերթելիայէն (Շուէտ՝ 7):

Դասընթացքը ընթացք առաւ Ուրբաթ, 17 Մարտին եւ երկարեցաւ մինչեւ Կիրակի, 19 Մարտ: Մասնակիցները խմբակներու բաժնուած՝ ըննեցին միութեանական, սկաուտական եւ ազգային 12 նիւթեր: Իւրաքանչիւր խմբակ իր նիւթին ըննարկումէն ետք՝ համադրուած կարծիքները ներկայացուց մասնակիցներու ընդհանուր կազմին:

Աւարտին, դասընթացքին մասնակիցները ստացան Վկայեալ կարգի իրենց պէճերը եւ վկայականները:

Յայտնենք, որ հիւրընկալ Հ.Մ.Ը.Մ.-Ֆրանսի Մեկուսի վարչութիւնը մեծ դեր ունեցաւ դասընթացքի գումակային (logistic) եւ գործնական աշխատանքներու յաջողութեան մէջ:

ՀԱՅ ՄԱՐՄՆԱԿՐԹԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ
Լայնախոսիքին **2**

ԱԶԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Երկրաշարժին տուժած
Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սուրիոյ շրջանին **4**

Հ.Մ.Ը.Մ.Ը ՇՐՋԱՓԱԿՈՒԱԾ
ԱՐՑԱԽԻ ՄԷՉ **9**

ՅՈՒՇԵՐ
Համա-արարական սկաուտական
Ա. ճամբարի մասնակցություն
Վկայություններ Հ.Մ.Ը.Մ.ի
ֆուլպայլի փառալուր անցեալին **16**

ԱՆԿՐԱԳԱՐՉ
Հ.Մ.Ը.Մ.ական սկաուտը
ներկայ է ամենուրեք **20**
Յառա՛ջ, միշտ յառաջ, թէկուզ
խելագարած... **22**

ՄԵՐ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
Թենիսը պետք է սիրել, թենիսը
պետք է զգալ ու ապրիլ **23**

ՉՕՆ Հ.Մ.Ը.Մ.ԻՆ **25**

ԱԿՆԱՐԿ
Կանխելու համար ընկերային
ցանցերու բարոյական
և ազգային վնասները **26**

ՄԱՍՆԱՃԻՂԷ ՄԱՍՆԱՃԻՂ **28**

Marzig sports magazine is published by Homenetmen Central Committee-Sevan Building, Rue 77, Sector 4, Bourj Hammoud, Beirut, Lebanon. Tel: 961 1 248043, 961 1 260117, E-mail: marzig@Homenetmen.org, P.O.Box: 80486 Bourj Hammoud, Lebanon, www. Homenetmen.org

Խմբագիր: Վիգեն Աւագեան (vicken.avakian@homenetmen.org)
 Խմբագրական կազմ: Գրիգորիս Պողարեան, Սեւան Նազարեան, Յոլեր Փանոսեան, Բաֆֆի Սիւլահեան, Սիւզի Օհանեան, Շանթ Ժամկոչեան եւ Սիլվա Ալավերեան:
 Վարչական կազմ: Աբո Մոսիկեան, Սիլվա Սաղըրեան, Վարդուկ Չըռնզեան, Վարդան Քսահիկեան, Տիրան Շահինեան եւ Եղիա Քիլիկեան:
 Էջադրում եւ ընդհանուր ձեւաւորում: Աբո Պալեան, Կողքի պատրաստություն: Y Concept International, Գրաշարություն: Շողիկ Պոյանեան, Տպագրութեան պատրաստություն: Photogravure Paklayan, Տպագրություն: Համազգայինի «Վահե Աթեան» տպարան, Պէյրուս, Լիբանան:
 Բաժանորդագրություն: «Մարզիկ» կը հասնի աշխարհի 25 երկիրներու բաժանորդներու: Տարեկան բաժանորդագրութեան սակ նշուած է՝ Լիբանան 150,000 Լ.Ս. Միջին Արեւելեան եւ Եւրոպական երկիրներ 65 \$, Մ. Նահանգներ եւ Աւստրալիա 75 \$: Լիբանանի մէջ թերթին հաստատարի սակն է 25,000 Լ.Ս.: Ցրում: «Մարզիկ»ի ցրումը Լիբանանի մէջ կը կատարուի յատուկ ցրուիչով (հեռ. 71/239209): Թերթը կարելի է ստանալ նաեւ «Համազգային»ի գրախանութին: Լիբանանէն դուրս թերթը կը ստացուի «Liban post»ի միջոցով:
 «Մարզիկ» կը հրատարակուի Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան կողմէ - Հասցէ: «Սեան» շէնք, թիւ 77 փողոց, թիւ 4 հատուած, Պուրճ Համուտ, Պէյրուս, Լիբանան ☎ 9611248043, 9611260117 🌐 marzig@Homenetmen.org 📘 Homenetmen - Հ.Մ.Ը.Մ. 🌐 www.Homenetmen.org

ԼԱՅՆԱԽՈՒՏՈՒԹԻՒՆ

Լայնախոհությունը կամ լայնամտությունը քիչերուն տրբւած արժանիք մըն է: Հասունութեան չափանիշ է: Լայնախոհ ըլլալ կը նշանակէ հարց մը իր բոլոր երեսներով քննել եւ ըստ այնմ արդար եւ ճիշդ եզրակացութեան յանգիլ:

Լայնախոհութեան հակառակը նեղմտութիւնն է, որ յատուկ է տղէտ եւ մոլեռանդ մարդոց: Նեղմիտ մարդը չափ ու սահման չունի իր գգացումներուն մէջ: Չի կրնար կիրքերը գապել: Արժէք չ'ընծայեր իր նմաններու իրաւունքներուն եւ ազատութեան սահմաններուն:

Լայնախոհությունը մաս կը կազմէ, պէտք է կազմէ, կրթական-միութենական մեր արժէքներուն եւ քաղաքակրթական արժանիքներուն:

Լայնախոհ ըլլալու համար պէտք է նկարագիր, սկզբունք եւ կեցուածք ունենալ. ճիշդին ճիշդ ըսել, սխալին՝ սխալ: Կեղծաւորութիւն, շահակցութիւն եւ բծմանք կ'անտեսեն տարրական այս պահանջը:

Հարց մը, դէպք մը իր բոլոր երեսներով քննելէ ետք, լայնախոհը կը յանգի որոշ եզրակացութեան, որ կըրնայ նպաստաւոր չըլլալ կարգ մը մարդոց: Ընդհանրին շահը, պարկեշտութիւնը եւ անշահախնդրութիւնը, սակայն, կը պահանջեն, որ հանուելիք եզրակացութիւնը եւ տրուելիք վճիռը ըլլան օրինաւոր եւ ուղիւ:

Լայնախոհութեան հիմը ճշմարտախօսութիւնն է, որ բնորոշ է նկարագիր ունեցող անձերու: Ազնիւ ու պարկեշտ մէկը թոյլ չի տար ինքզինքին ստել եւ վնասակար բաներ ընել: Վնասակար եւ անպարկեշտ կեցուածք է լռել, երբ այդ լռութիւնը ճշմարտութիւն մը կը ծածկէ կամ իրականութիւն մը կը խեղաթիւրէ:

Ճշմարտախօսութիւնը ամէն մարդու տրուած յատկութիւն մը չէ: Վախկոտները, անպարկեշտները եւ նկարագիրէ գուրկ մարդիկ սովորաբար զրկուած կ'ըլլան ճշմարտախօսութեան յատկութենէն:

Լայնախոհ մարդուն քաղաքականութիւնը ազատամտութիւնն է: Ազատամիտ անձեր ընդհանրապէս

չեն սիրուիր անպարկեշտ մարդոց կողմէ: Չանգուածը, ժողովուրդը կը սիրէ լայնախոհ եւ ազատամիտ մարդիկը: Շահերով ու նպատակներով առաջնորդուող անձեր, ընդհակառակն, կ'ատեն լայնախոհները: Մինչեւ իսկ մրցակիցներ եւ թշնամիներ կը նկատեն զանոնք:

Լայնախոհությունը կրնայ առաջքը առնել անհասկացողութիւններու: Եթէ մարդիկ լայնախոհ ըլլան, իրարու մտիկ ընել

գիտնան, իրարու գաղափարներու հանդէպ հանդուրժող ըլլան, շատ մը անհամաձայնութիւններ, հակառակութիւններ եւ թշնամութիւններ կը չքանան:

Լայնախոհությունը տարբերութիւններու հանդէպ յարգանքն է, արդարութեան եւ ճշմարտութեան սկզբունքներու վրայ հիմնուած:

Պատմությունը ցոյց տուած է, որ լայնախոհ մարդիկ ընդհանրապէս եղած են ժողովրդային իրաւունքներու պաշտպաններ, թէեւ օրին քննադատուած, մերժուած եւ հալածուած են իշխանութիւններու կողմէ:

Հոն ուր մարդիկ անձնական հաշիւներով կը շարժին, հոն հանրային գործը կը տուժէ: Ես-ի գերիշխանութեան՝ մենք-ը կը նահանջէ:

Լայնախոհ մարդը կ'անտեսէ իր անձնական շահերը, կը խօսի ճշմարտութիւնը եւ կը պաշտպանէ արդարութիւնը: Ներկան եթէ չի գնահատեր իր կեցուածքը, ապագան եւ պատմութիւնը անպայման արժանին կը հատուցեն անոր:

«Լռութիւնը ոսկի է», ըսուած է իրաւամբ: Լայնախոհը շատ լաւ գիտէ ոսկիին արժէքը: Տագնապներու պահերուն ան գիտէ լռել, գուսպ մնալ եւ տոկալու իմաստութիւն ցուցաբերել, մանաւանդ երբ «ամբոխները խելագարած են» եւ ամէն տրամաբանութիւն, չափ ու կշիռ կորսնցուցած են:

Ճկունութիւնը այս պարագային լայնախոհ մարդուն գլխաւոր յատկութիւններէն մէկն է: Ճկունութիւնը ջղային եւ դիւրաբորբոք անձերը զինաթափող գէնք մըն է: Խոհեմ եւ ճկուն մտքի տէր մարդը հեռուն տեսնելով ու մտածելով լուռ կը մնայ, որովհետեւ ան լաւ

կը գիտակցի, որ անտեղի խօսուած ճշմարտութիւնները երբեմն սխալ կը հասկցուին եւ իրենց նպատակին չեն ծառայեր:

Արագօրէն տրուած ամէն վճիռ կ'ունենայ անբաղձալի հետեւանքներ: Լայնախոհը հանդարտօրէն կը քննէ հարցերը եւ ապա կու տայ իր որոշումը, նկատի ունենալով անոր հետեւանքները, մինչդէռ անհանդարտ եւ բարկացոտ խառնուածքով մարդիկ սովորաբար անհամբեր կ'ըլլան եւ իրենց անմիտ որոշումներով վէճերու դուռ կը բանան:

Անհատական եւ հաւաքական մեր կեանքին մէջ լայնախոհութիւնը յաջողութեան պայմաններէն մէկն է: Ժպիտով, յարգանքով եւ համբերութեամբ նպաս-

տաւոր լուծում կրնան գտնել ամէնէն կնճռոտ հարցերը նոյնիսկ:

Պէտք է զարգացնել լայնախոհութեան մշակոյթը՝ իրաւունքի, արդարութեան, ճշմարտութեան եւ յարգանքի արժէքներու տարածումը, մնայուն վարուելակերպի եւ դաստիարակչական ծրագիրի վերածելով զայն, որպէսզի մարդը դիմացիինն մէջ իր նմանը եւ հարազատը գտնէ,

Որպէսզի ինքզինք եւ շրջապատը անաչառութեամբ դիտելու քաջութիւնը ունենայ,

Որպէսզի մտածումներով, զգացումներով եւ ապրելակերպով աւելի ու աւելի մարդանայ:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի 26 ՇՐՋԱՆՆԵՐ, 111 ՄԱՆՆԱԾԻՒՂԵՐ ԵՒ ՄԻԱՌՈՐՆԵՐ

Հայաստան: «Գ. Յակոբեան» (Երեւան), «Յ. Հինդդեան» (Երեւան), «Վ. Չաքարեան» (Երեւան), Արովեան (Արովեան), «Հ. Առուստամեան» (Չարենցաւան), «Վ. Չերազ» (Կիւմրի), «Շ. Բրիսեան» (Երեւան), «Վ. Չերազ» (Երեւան), «Վ. Բախշեան» (Արմաւիր), «Հրազդան» (Հրազդան), «Վ. Ռոստոմեան» (Էջմիածին), Մարտունի (Մարտունի), «Ա. Չոհրապեան» (Վետի), «Տ. Խոյեան» (Երեւան), «Բ. Վարդան» (Երեւան). **Արցախ:** Ստեփանակերտ. **Վրաստան:** Ախալքալաք, Ախալցխա, Թիֆլիս. **Ռուսիա:** Մոսկուա. **Լիբանան:** Պէյրութ, Չահլէ, Թրիփոլի, Պ. Համուտ, Այնճար, Դինի, Անթիլիաս, Շրտէյտէ, Պաուլիէ, Ռաուտա. **Սուրիա:** Հալէպ, Գամասկոս, Լաթաքիա, Գամիշլի, Քեսապ. **Յորդանան:** Ամման. **Պաղեստին:** Երուսաղէմ, Հայֆա, Եաֆա. **Եգիպտոս:** Գահիրէ, Աղեքսանդրիա. **Իրաք:** Պաղատատ. **Քուէյթ:** Քուէյթ. **Կիպրոս:** Նիկոսիա. **Յունաստան:** Աթէնք, Գոթինիա, Սելանիկ. **Անգլիա:** Լոնտոն. **Աստրիա:** Վիեննա. **Ֆրանսա:** Փարիզ, Վալանս, Մարսէյ. **Հոլանտա:** Ամսթըր, Արքմար, Առնհեմ. **Գերմանիա:** Միւնիխ. **Շուէտ:** Սթոքհոլմ, Վեսթերոս, Սոտերթելիա, Օրեսայրո. **Պուլկարիա:** Սոֆիա, Ռուսէ, Փրովտիվ, Վառնա, Շումէն, Պորկաս. **Գանատա:** Մոնթրէալ, Համիլթըն, Թորոնթօ, Քէմպրիձ, Մէնք Գաթրինգ, Լաւալ, Վանքուվըր. **Արեւմտեան Մ. Նահանգներ:** Լոս Անճելըս, Սան Ֆրանսիսքօ, «Սասուն» (Ֆրեզնօ), Մոնթրէալ, «Ազատամարտ» (Փասատինա), «Արարատ» (Կլենտէյլ), Օրէնճ Քաունթի, «Մասիս» (Սան Ֆեռնանտօ), «Սեւան» (Սան Տիէյօ), «Արազ» (Ինլընտ Էմփայր), «Անի» (Սանթա Գլարա), «Շանք» (Քրետենթա Հովիտ), «Սիփան» (Պրրայէնք), «Արցախ» (Լաս Վեկաս), Ֆինիքս, «Կարս» (Ուոլնաթ Բրիք) «Ջալալաբ» (Նորթ Հոլիվուտ), «Լոռի» (Մաքրամենթօ), «Կիլիկիա» (Սանթա Բլարիթա), «Հրաշք». **Արեւելեան Մ. Նահանգներ:** Ուաշինկթըն, Պոսթըն, Նիւ Եորք, Նիւ Դըրզի, Շիքաքօ, Ֆիլատելֆիա, Տիքոնոյթ, Փրովիտընս, Ֆլորիտա, Ալպընի, Շարլոթ, Մերիմաք Հովիտ. **Հարաւային Ամերիկա:** Պուէրտօ Ալթօ, Գորտոպա, Մոնթեւիտէօ. **Աւստրալիա:** «Անդրանիկ» (Սիտնի), «Արաքս» (Մելբուռն), «Կամք» (Սիտնի), «Նաւասարդ» (Սիտնի), «Արարատ» (Սիտնի).

**6 ՓԵՏՐՈՒԱՐԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՆ ԱՌԻԹՈՎ
Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒՄԻՆ ԿՈՂՄԷ
ՍՈՒՐԻՈՅ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ
ՅՂՈՒԱԾ ԶՕՐԱԿՅՅԱԿԱՆ ԳԻՐԵՐ**

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Միջին Արեւելքը հարուածած երկրաշարժը դժնդակ կացութեան մատնեց արդէն իսկ տնտեսական, ընկերային եւ կենցաղային բազմաթիւ տագնապներ դիմագրաւող հալէպահայութիւնը, որ 2011-էն ի վեր կ'անցնի սուրիական պատերազմի ահաւոր փորձութիւններուն ընդմէջէն:

Երկրաշարժը ծանր հարուած հասցուց հալէպահայ հայրենակիցներու անձնական թէ համայնքային ինչքերուն: Վնասւեցան բնակարաններ, գործատեղիներ, ինքնաշարժներ, եկեղեցիներ եւ դպրոցներ: Չոհուեցաւ երկու հայրենակից:

Յնցուեցաւ ամբողջ հալէպահայութիւնը: Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութիւնը Սուրիոյ իր ներկայացուցիչին եւ Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան ճամբով մտահոգութեամբ հետեւեցաւ Հալէպի մէջ տիրող կացութեան:

Կասկած չկայ, որ հալէպահայութիւնը պիտի յաղթահարէ այս փորձութիւնը եւս, սակայն վերականգնելու եւ իր սպիները դարմանելու համար ան կարիքը ունի բոլորիս բարոյական եւ նիւթական աջակցութեան: Հետեւաբար, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութիւնը աշխարհասփիւռ իր Շրջանային եւ Մեկուսի Վարչութիւններուն կը թելադրէ անհրաժեշտ դրամահաւաքներ կազմակերպել՝ ձեռք երկարելու համար հալէպահայութեան անմիջական կարիքներուն ապահովման:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սուրիոյ շրջանը ընդհանրապէս եւ Հալէպի Մայր գաղութի մասնաճիւղը յատկապէս, անցնող մէկ դարուն Հ.Մ.Ը.Մ.ի ճամբով շատ բան տուած է միութեան եւ հայութեան: Այսօր, հաւաքական երախտապարտութեան եւ ազգային պարտականութեան կարգով, բոլորիս պարտքն է կանգնիլ հալէպահայութեան կողքին, որպէսզի իր ներկայ ճգնաժամին մէջ ան մնայ կանգուն եւ կենսունակ, կորովի եւ կազմակերպ՝ Սփիւռքին համար, Հայաստանին համար, բովանդակ հայութեան գերագոյն շահերուն եւ իտէլաներուն կենսագործման համար:

8 Փետրուար 2023

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի
ԿԵԳՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Սրտի կակիծով կը հետեւինք Սուրիան հարուածած երկրաշարժին ահաւոր ակերին եւ մեր խորագգաց վշտակցութիւնը կը յայտնենք, խրախուսելով մեր եղբայրները, որ Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ե.Մ.ի Կիպրոսի շրջանը կը շրջանի Սուրիոյ շրջանին կողքին:

Այս պատուհասը դիմագրաւելու ճամբուն վրայ, մեր պատրաստակամութիւնը կը յայտնենք օգնութեան ձեռք երկարելու հալէպահայութեան, միասնական ուժերով յաղթահարելու տագնապը: Խունկ ու աղօթք կը բարձրացնենք հանգուցեալներու հոգիին խաղաղութեան համար, իսկ աղէտի

գօտին անօթեւան մնացած մեր հայրենակիցներուն համբերութիւն եւ յոյս կը մաղթենք, ցանկալով որ տագնապին առընչըւած մարդասիրական բոլոր հարցերը լուծուին:

Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ե.Մ.ի վարչութիւնը կը զօրակցի Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան տարած ջանքերուն, շուտափոյժ ապաքինում կը մաղթէ վիրաւորներուն եւ մխիթարութիւն՝ Սուրիոյ ժողովուրդին:

Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ե.Մ.Ի ԿԻՊՐՈՍԻ
ՄԵԿՈՒՍԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ-ի Լիբանանի մեծ ընտանիքին անունով մեր անվերապահ գորակցութիւնը կը յայտնենք Սուրիոյ մեր քոյրերուն եւ եղբայրներուն, 6 Փետրուարի երկրաշարժի հետեւանքով յառաջացած մարդկային եւ նիւթական վնասներուն եւ կորուստին համար:

Հաստատելով Հ.Մ.Ը.Մ-ի մէկ ընտանիք ըլլալու գաղափարը, կը բաժնեկցինք ձեր վիշտը, ինչպէս նաեւ կը քաջալերենք Հ.Մ.Ը.Մ-ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան եւ Սուրիոյ մասնաճիւղերուն տարած աշխատանքը՝ ժողովուրդի կարիքներուն ապահովման:

Կամք ու կորով մեր քոյրերուն եւ եղբայրներուն այս դժուարին պայմանները յաղթահարելու համար:

**Հ.Մ.Ը.Մ-ի ԼԻԲԱՆԱՆԻ
ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ**

Հ.Մ.Ը.Մ-ի Աւստրալիոյ Շրջանային Վարչութիւնը իր ամբողջական գորակցութիւնը կը յայտնէ սուրիահայ գաղութին եւ ի մասնաւորի Հ.Մ.Ը.Մ-ական մեր քոյր-եղբայրներուն:

Սուրիոյ երկրաշարժին պատճառած աղէտը սուրիահայութիւնը դժուար լուրջ մարտահրաւէրներու դիմաց արձանագրուեցան կեանքի կորուստներ եւ նիւթական հսկայական վնասներ:

Հ.Մ.Ը.Մ-ի Սուրիոյ շրջանը միութեան սիւներէն մէկը եղած է: Սուրիոյ շրջանէն մեծ թիւով ղեկավարներ ծառայած են Հ.Մ.Ը.Մ-ին եւ մեզի համար պարտք ու պատիւ է նեցուկ կանգնիլ սուրիահայութեան՝ մանաւանդ այսպիսի դժուար պայմաններու մէջ:

Ահաւասիկ, անգամ մը եւս Աւստրալիոյ հօգոր գաղութը գորակցութեան կը կոչուի՝ իր ազգային պարտականութիւնը կատարելու սփիւրջահայութեան կարեւոր մէկ գաղութին նկատմամբ:

**Հ.Մ.Ը.Մ-ի ԱՒՍՏՐԱԼԻՈՅ
ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ**

Սուրիոյ երկրաշարժին տխուր առիթով, Հ.Մ.Ը.Մ-ի Արեւելեան Միացեալ նահանգներու Շրջանային Վարչութիւնը իր անդամներուն եւ համակիրներուն անունով գորակցութիւն կը յայտնէ սուրիահայ ժողովուրդին եւ Հ.Մ.Ը.Մ-ի մեծ ընտանիքին:

Մեր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնենք անմեղ զոհերու ընտանիքներուն, շուտափոյթ ապաքինում՝ վիրաւորներուն, ոյժ եւ համբերութիւն այս ահաւոր աղէտէն տառապողներուն եւ անտուն մնացողներուն: Վստահ ենք, որ միասնաբար պիտի յաղթահարենք այս դժուարութիւնը:

Առ այդ, Հ.Մ.Ը.Մ-ի Արեւելեան Մ. նահանգներու Շրջանային Վարչութիւնը իր ջանքերով կը բերէ Հ.Մ.Ը.Մ-ի Սուրիոյ շրջանին եւ մասնաճիւղերուն՝ 10 հազար տուրք նուիրելով սուրիահայութեան օժանդակութեան ՀՕՄ-ի ծրագիրներուն:

«ՄԻՇՏ ՊԱՏՐԱՍ», մենք ձեր կողքին ենք:

Հ.Մ.Ը.Մ-ական ջերմ բարեկեցումով՝

**Հ.Մ.Ը.Մ-ի ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ
ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ**

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԴԻՄԱՔԻՈՐՈՒՄ ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՉ

Հինգշաբթի, 16 Փետրուար 2023-ին, Վարդանանց տունին, Հ.Մ.Բ.Մ.Ի Հալեպի մասնաճիղի սկսաուսուները Ս. Աստուածածին եկեղեցու մուտքին «Պատուի աճ»-ով դիմաւորեցին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. Կաթողիկոսը, որ

հովուապետական այցելութեամբ մը այցելեց Հալեպ, 6 Փետրուարի աղետալի երկրաշարժէն ետք գօտեպնդելու սուրիահայրութիւնը եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան զօրակցութիւնը յայտնելու անոր:

**Հ.Մ.Ը.Մ.
«ՄԻՇՏ ՊԱՏՐԱՍ»**

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Հալեպի մասնաճիւղի 7-րդ եւ 8-րդ վաշտերու սկաուտները, Հալեպի սկաուտական վաշտերուն հետ գործակցաբար, կը կազմակերպեն ճաշի պատրաստութեան եւ մատակարարութեան աշխատանքներ՝ օժանդակելու համար 6 Փետրուարի աղէտալի երկրաշարժին հետեւանքով տուժած ժողովուրդին:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Վիեննայի Մեկուսի շրջանի վարչութիւնը կը ցաւակցի սուրիահայուլթեան՝ Հալեպի աղէտալի երկրաշարժին համար եւ զօրակցութիւնը կը յայտնէ հալեպահայ իր քոյրերուն եւ եղբայրներուն, որոնք կը գտնուին դժուարին պայմաններու մէջ:

Երկրաշարժը ծանր հարուած հասցուցած է հալեպահայուլթեան անձնական ստացուածքներուն: Վնասուած են բնակարաններ, գործատեղիներ, ինքնաշարժներ, եկեղեցիներ եւ զբոսայրոցներ:

Այս առթիւ բոլորին կոչ է՝ ուղղենք դրամահաւաքի միջոցաւ օգնել՝ ձեռք տարու հալեպահայուլթեան, ապահովելու համար իր անմիջական կարիքները:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՄԵԿՈՒՍԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Լաւալի մասնաճիւղի վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ աղէտալի, կործանարար երկրաշարժին տուժած հայ ընտանիքներուն եւ իրենց հարազատներուն:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի ԼԱՒԱԼԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Մեր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնենք Սուրիոյ մէջ պատահած աղէտալի երկրաշարժին պատճառով զոհուած ընտանիքներուն եւ շուտափոյթ ապաքինում կը մաղթենք վիրաւորներուն:

Մեր զօրակցութիւնը կը յայտնենք սուրիահայ բոլոր ընտանիքներուն, որոնք կը գտնուին ծանր պայմաններու մէջ:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի ՍԹՈՒՔԶՈԼՄԻ ՄԵԿՈՒՍԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Դամասկոսի մասնաճիւղը իր խորագգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ահաւոր երկրաշարժի հետեւանքով զոհուածներու ընտանիքներուն, վիրաւորներուն շուտափոյթ ապաքինում եւ բոլորին համբերանք մաղթելով:

Կ'աղօթենք առ Աստուած, որպէսզի մխիթարուլթիւն պարգեւէ մեր հայրենակիցներուն:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂ

ՀԱԿԱՌԱԿ ՇՐՋԱՓՎԱԿՄԱՆ ԴԺՈՒԱՐԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՆ՝

ԱՐՑԱԽԻ ՄԵԿՈՒՄԻ ՇՐՋԱՆԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԻՐ ԱՇԽՈՅԺ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԻՒՆԸ

**Թղթակից
ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ**

Հակառակ 12 Գեկետմբեր 2022-էն ի վեր պարտադրուած շրջափակման դրժարին պայմաններուն, Արցախի Մեկուսի շրջանը կը շարունակէ միութեանական իր աշխոյժ գործունէութիւնը՝ զանազան բնոյթի ձեռնարկներով: Ստորեւ՝ ամփոփ ակնարկ մը տարեկիզբէն ի վեր շրջանին կատարած աշխատանքներուն մասին:

ՏՕՆԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՆ

Հ.Մ.Ը.Մ-ի Արցախի սկաուտները արհամարհելով ամէն տեսակ դժուարութիւն, ընկերային երեկոյով մը նշեցին 2023-ի Նոր Տարին եւ Ս. Ծնունդը: Երեկոն ծաղկեցաւ երգով ու պարով, ինչ որ ապացուցեց, որ որքան ալ թշնամին տենչայ Արցախին, Արցախը եղած է ու կը մնայ հայկական: Այս առիթով «Secret Santa»-ն այցելեց բոլորին եւ նուէրներով ուրախացուց զանոնք:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՆԻՍՏ

26 Յունուար 2023-ին տեղի ունեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ-ի Արցախի Մեկուսի մասնաճիւղի վարչութեան հերթական նիստը, որ քննարկեց շրջափակման պայմաններէն անկախ՝ Հ.Մ.Ը.Մ-ի գործունէութեան շարունակման անհրաժեշտութիւնը: Այս նպատակով մշակուեցաւ եռամսեայ յստակ ծրագիր, որ նպատա-

կազրեց սկաուտական գործունէութեան աշխուժացումը:

ՄԻԱՑՆԱԼ ԾՐԱԳԻՐԻ ԻՐԱԳՈՐԾՈՒՄ

Փետրուարին, հակառակ շրջափակման ծանր պայմաններուն, Արցախի Մեկուսի մասնաճիւղի վարչութիւնը իրականացուց իր հերթական ծրագիրը՝

միջոցառման ծրագրերը Մարտակերտի շրջանի չորս գիւղերում՝ Վանքի, Գառնաքարի, Ծմակահողի եւ Շահմասուրի երեխաներուն համար:

Հ.Յ.Դ. Արցախի Երիտասարդական Միութեան, Արցախի Հայ Օգնութեան Միութեան եւ Հ.Մ.Ը.Մ-ի Արցախի մասնաճիւղի միացեալ ջանքերով իրագոր-

ծրած այս ծրագիրը ընդգրկեց բնական ներկայացումներ, երգ ու պար, սկստուական խաղեր եւ դասախօսութիւն:

Երեխաները եռանդուն մասնակցութիւն ունեցան ծրագրի ամբողջ ընթացքին եւ խանդավառութեամբ վերադարձան տուն:

ԱՂՕԹՔ՝ ԱՐՑԱԽԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Շաբաթ մը ետք, 18 Փետրուարին, Հ.Մ.Ը.Մ-ի Արցախի սկստուները այցելեցին Ս. Աստուածածին տաճար եւ անոր սրբատաշ կամարներուն տակ աղօթեցին Արցախ աշխարհի խաղաղութեան համար: Այնուհետեւ անոնք խաղացին նստակեաց խաղեր:

«ՀԱՅ ՍԿԱՌԻՏԻ ՕՐ»ՈՒԱՆ ՏԵՍԱՆԻԹԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Նոյն օրերուն եւ Հ.Մ.Ը.Մ-ի Կեդրոնական Վարչութեան քարոզչական յանձնախումբին առաջարկով, Հ.Մ.Ը.Մ-ի Արցախի սկստուները պատրաստեցին «Հայ սկստուի օր»ուն յատուկ տեսանիւթ մը՝ նիւթ ունենալով սկստական դաւանանքին 12 կէտերը: Տեսանիւթը (Տեղինակ՝ Լիլիթ Հայրապետեան, պատմող՝ Մէրի Առաքելեան, նկարիչ՝ Յարութ Յարութիւնեան, մոնթաժի պատասխանատու Վարուժան Յարու-

Թիւնեան, դերասաններ՝ 12 Առաջնորդ քոյրեր եւ եղայրներ, 3 փոխ Առաջնորդ քոյրեր, երկու սկաուտներ) Հ.Մ.Ը.Մ-ի դիմատետրի պաշտօնական էջէն հրապարակուեցաւ Վարդանանց տօնին օրը նշուող «Հայ սկաուտի օր»ը եւ արժանացաւ մեծ ընդունելութեան եւ գնահատանքի:

ՔԱՅԼԱՐՇԱԻ ԴԷՊԻ ԲՈՎՈՒՐԽԱՆ

5 Մարտին, Արցախի մասնաճիւղի սկաուտները քայլարշաւ մը կատարեցին դէպի Բովուրխանի վանական համալիր:

Քայլարշաւը ունեցաւ ուսուցողական եւ ճանաչողական նպատակ: Սկաուտները ծանօթացան արշաւներու կազմակերպման պայմաններուն եւ բնութեան գիրկին մէջ իրենք զիրենք ճիշդ ձեւով պահելու եղանակին: Միաժամանակ, անոնք ծանօթացան հայոց աշխարհի պատմական ամրոցներէն մէկուն:

Հ.Մ.Ը.Մ. ՄԱՆՆԱԿԻՑ՝ ԱՐՅԱԽԻ Ի ՆՊԱՍ ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԶՕՐԱՇԱՐԺԻՆ

12 Գեկտեմբեր 2022-էն ի վեր Արցախը ամբողջական շրջափակման մէջ է: Ազերիներ փակած են Հայաստանը Արցախին կապող միակ շնչերակը, որ 120 հազար հայորդիներու սնունդ եւ դեղ կը մատակարարէ, վառելանիւթ եւ կենցաղային պէտքեր կ'ապահովէ, շրջանին տնտեսութիւնը կը պահպանէ: Ազերիներ պարբերաբար կ'ընդհատեն նաեւ Արցախի կազը եւ ելեկտրականութիւնը՝ պատճառ դառնալով որ կրթական հաստատութիւններ իրենց դռները փակեն կամ մասնակի կերպով գործեն:

Կացութիւնը ճգնաժամային է: Հիւանդանոցներ կը տառապին դեղորայքի պակասէ, գործարաններ՝ ելեկտրականութեան չզոյութեամբ: Միջազգային իրաւունքի բոլոր օրէնքները եւ մարդկային իրաւանց բոլոր սկզբունքները խախտելով, ազերիներ ճնշումի զանազան միջոցներով կը փորձեն արցախահայութեան քաղաքական կամքը ջլատել եւ զայն վերջնականապէս իրենց ենթարկել:

Ի տես ստեղծուած կացութեան, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետը կոչ ուղղած է համահայկական ընդհանուր զօրաշարժի: Քաղաքական կուսակցութիւններ եւ ազգային մարմիններ ձեռնարկած են զանազան նախաձեռնութիւններով՝ միասնական ճիգերով Արցախի շրջափակման վերջ տալու եւ արցախահայութիւնը մարդասիրական աղէտէ մը փրկելու համար: Հ.Մ.Ը.Մ. չի կրնար ձեռնաձայլ մնալ այս պայմաններուն մէջ, առ այդ օրուան հրամայականն է՝

Ա) Առաւելագոյն մասնակցութիւն ունենալ Արցախի ի նպաստ կազմակերպուող գաղութային զօրակցական ձեռնարկներուն:

Բ) Սկաուտական հաւաքներու, մարզական հանդիպումներու եւ մասնաճիւղային ժողովներու ընթացքին անդրադառնալով Արցախի իրավիճակին եւ միութենական շարքերը օրը-օրին իրազեկ պահել Արցախի կապած նորութիւններուն:

Գ) Ընկերային ցանցերով եւ ելեկտրոնային բոլոր հարթակներով ձեռնարկել Արցախի կացութեան եւ արցախահայութեան անմիջական կարիքներուն ներկայացման:

Զօրաշարժի ժամն է բոլորին համար:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԿԵԳՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՄԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ՅՈՒՇԵՐԷՍ- Ա.

ՀԱՄԱ-ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՄԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ԱՌ-ԱԶԻՆ ՃԱՄԲԱՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Յարութ Չեքիճեան
ՊԵՅՐՈՒԹ

1963-ին, Աթէնքէն շուրջ 40 քլմ. հիւսիս, ողիմպիական խաղերու բնօրրան՝ Մարաթոնի մէջ, Յունաստան, տեղի ունեցաւ համաշխարհային սկաուտական 11-րդ ճամբարը: Լիբանան մասնակցեցաւ 245 սկաուտներով, որոնց մէջ կային Հ.Մ.Ը.Մ.ական 32 սկաուտներ:

Յաջորդ տարի տեղի ունեցաւ համաարաբական ճամբարը, կրկին պատմական վայրի մը մէջ: 1799-ին, Նափոլէոն Պոնափարթի կողմէ Օսմանեան կայսրութեան դէմ Եգիպտոսի մէջ մղուած պատերազմին վայրը՝ Ապուլքիր ծովեզերեայ շրջանը, ուր Ֆրանսայի ջախջախիչ յաղթանակէն ետք (Ֆրանսացիներ օրին միայն 220 զոհ տուին, թուրքերը՝ 15 հազար սպաննուած եւ 5000 գերի) անգլիացիները, Ուիլիամ Սիտնի Սմիթի ղեկավարութեամբ, դաւադրաբար, նաւերով Օսմանեան նոր ուժեր բերին Եգիպտոս՝ շրջելով Ֆրանսայի յաղթանակը ի շահ թուրքերուն ⁽¹⁾:

Բանակումի Գախապատրաստական հաւաք Ամիլիէ վարժարանին մէջ: Չախէն աջ՝ Արա, Կարօ, Ժիրայր Սարգիսեան, Սուրէն Մուրատեան, Արամ, Լիբանանի սկաուտական ֆետերասիոնի Գախագահ՝ Ռիֆայի, —, —, Յարութ Չեքիճեան, Ատուր եւ Լեւոն: Նստած ձախէն աջ՝ Էօժէն, Նշան, Յակոբ եւ Նորայր, իսկ նկարողը՝ Գօգօ Անդոյեան:

Այսպէս, 1964-ին, համաարաբական սկաուտական վեցերորդ ճամբարը երկրորդ անգամ ըլլալով տեղի ունեցաւ Եգիպտոսի Աղեքսանդրիա քաղաքին մօտակայ, պատմական Ապուլքիրի բանակավայրին մէջ (1956-ին, համաարաբական սկաուտական երկրորդ բանակումը եւս Ապուլքիրի մէջ տեղի ունեցած էր): Եթէ չեմ սխալիր, իբրանանեան մեր պատուիրակուիւնը կը բաղկանար շուրջ 125 սկաուտներէ եւ խմբապետներէ, որոնց մէջ 12-ը Հ.Մ.Ը.Մ.ական սկաուտներ էին՝ երկու խմբակ: Խմբակներէն մէկուն Առաջնորդն էր: Երեք հայ սկաուտներ կը մասնակցէին «Աքուլթ տիւ Լիպան»ի խումբէն: Հանգուցեալ եղբ. Ժիրայր Սարգիսեան Լիբանանի պատուիրակութեան խմբապետական կազմին մէջն էր:

Լիբանանի պատուիրակութեան նախապատրաստական փորձ-բանակումը տեղի ունեցաւ շիիներու Ամիլիէ՝ այն ժամանակուան գերարդիական վարժարանին մէջ, ուր ստացանք մեր միօրինակ տարազը եւ ընդհանուր տեղեկուիւններ եւ կանոններ: Եղբ. Սուրէն Մուրատեանն էր Հ.Մ.Ը.Մ.ի Լիբանանի Շրջանային Սկաուտ. Խորհուրդին ներկայացուցիչը:

Պէյրութի Գաւազնապատին մէջ եգիպտական «Սուրիա» Գաւը, որ մեզի Աղեքսանդրիա փոխադրեց եւ բարի ձանապարհ մաղթող ծնողները:

25 Օգոստոս 1964-ին Պէյրուսի նաւահանգիստէն ճամբայ ելանք դէպի Աղեքսանդրիա, շուրջ 600 քլմ. նաւարկելով՝ 20 օրուան կեցութեան համար, որուն 10 օրը բանակումն էր: Մէկ գիշեր նաւուն մէջ անցուցինք, գրեթէ առանց քնանալու: Լիբանանի պատուիրակութեան մէջ ծովահարներուն թիւը մեծ էր, իսկ մենք՝ Հ.Մ.Ը.Մ.ի տղաքս գրեթէ բոլորս տոկացինք եւ կարողացանք ճաշել, հակառակ անոր, որ նաւուն ներքնամասը մնայուն կերպով լեցւած էր խոհանոցին տահաճ հոտերով:

Մեր այս առաջին նաւարկութեան ընթացքին արկածախնդրական ժամանակներ անցուցինք, հետախուզելով այն ժամանակուան Եգիպտոսի նոր եւ ամենամեծ ճամբորդատար, սպիտակ, երկուորեակ նաւերէն («Փագաիր» եւ «Սուրիա») մէկուն 6-7-րդ յարկերը՝ ալ ու ձախ, ծակը-ծուկը, հսկայական շարժակի սենեակէն եւ խոհանոցէն մինչեւ բարձրագոյն տանիքը, քիչ մըն ալ չարածճիւղութեամբ:

Այսպէս, տանիքը կար պրոնզէ եւ պղինձէ գլանաձեւ կողմնացոյցի կազմած մը, որուն ձախ կողմը ունէր խօսափողի նմանող խողովակ մը: Այդ խողովակէն հայերէն բաւական «հրահանգներ» արձակեցինք... Քիչ ետք նաւապետին օգնականը եկաւ, բարկանալով, որ խօսափողը ահագանգային պարագաներու համար է միայն եւ որ կապուած է նաւապետի սենեակին, շարժակի սրահին եւ այլ կարեւոր վայրերու եւ թէ՛ գրադում-խաղալիք չէ...

Մքանչելի է ամբարն Միջերկրական ծովու խորերուն կապոյտը, գոր կարելի չէ նկարագրել: Յաջորդ առտու, կարճ ժամանակ, տեսանք խումբ մը դելիիններ, որոնք ընկերակցեցան նաւուն, մերթ սուզուելով, ապա ծովէն դուրս ցատկելով:

Բանակումի ընդհանուր հաւաքէն տեսարան մը. Լիբանանի եւ Իրաքի սկաւառները քով-քովի, ետին՝ Միջերկրական ծովը:

Արմաւենցիներով ու արմաւով հարուստ լիբանանեան մեր բանակավայրը եւ մուտքին դիմաց վրանս եւ խմբակիս ձեռային աշխատանքը՝ Լիբանանի խորհրդանշներէն Պաալպէի սիւները եւ աջին՝ բուրգերը:

Աղեքսանդրիոյ պատմութեան մասին կարգ մը յատկանշական գիտելիքներ--

ա. 26 Օգոստոս 1964-ին, Աղեքսանդրիոյ նաւահանգիստը տեսնուելէն ետք, մինչեւ ցամաք հասնինք, արեւելքէն դէպի արեւմուտք, ցամաքին զուգահեռ, տակաւին շուրջ երկու ժամ նաւարկեցինք: Հսկայական ու լայնատարած նաւահանգիստը Միջերկրական ծովու ափին, շուրջ 40 քլմ. երկարութիւն ունի ⁽²⁾:

բ. Աղեքսանդրիան հին աշխարհի մեծագոյն քաղաքներէն մէկն է: Այժմ Եգիպտոսի երկրորդ մեծագոյն քաղաքն է եւ գլխաւոր նաւահանգիստը, մայրաքաղաք Գահիրէէն 180 քլմ. հիւսիս-արեւմուտք: Քաղաքը ՔԱ 332-ին հիմնուած է մակեդոնացի-յոյն Մեծն Աղեքսանդրին կողմէ, հետեւաբար անոր անունը կը կրէ:

գ. Եղած է յունական ուսման եւ գիտութեան կեդրոն: Ունեցած է հին աշխարհի ամենամեծ գրադարանը, որ հաշւած է շուրջ 40-400 հազար գալարակ ձեռագիրներ, որոնք կը համապատասխանեն այժմու 100 հազար գիրքերու: ՔՇ 642-ին, երբ արաբները քաղաքը գրաւեցին, Խալիֆա Օմար Իպն Խալիֆայի հրահանգով գրադարանը հրկիզեցին վայրագօրէն ^{(3) (4)}:

դ. Աղեքսանդրիոյ ծովեզերքին մօտ գտնուող Փարոս կղզեակին վրայ կանգնած էր հին աշխարհի ամէնէն բարձր փարոսը, կառուցուած ՔԱ 284-էն 246, Կղէոպատրայի որդի՝ Փթալեմի Բ. Ֆիլատելֆրոսի թագաւորութեան ժամանակ: Փարոսին բարձրութիւնը շուրջ 100 մետր էր: Լոյսը կը հասնէր մինչեւ 47 քլմ. եւ կը նկատուէր աշխարհի եօթը հրաշալիքներէն մէկը, նաեւ իբրեւ ամենաբարձր մարդակերտ կառոյց: 956 թուականէն

Ձախին՝ լիբանանեան մեր բանակավայրի խմբակիս ձեռային աշխատանքներէն՝ բուրգերը: Աշին՝ Պաալպէի սիւները ցեխով ցախկներով, փոքր աղիւսներով եւ կապով կառուցուած:

սկսեալ, երկրաշարժներու պատճառով ան կը վնասուի եւ 1323-ին կը փլուզի⁽⁵⁾:

Բանակավայր հասանք եւ տեղաւորուեցանք Լիբանանի տրամադրուած բանակատեղին, ուր բարեբախտաբար առատ արմաւով եւ բարենպաստ շուքով արմաւենիներ կային: Վրաններն ու խմբակները պահեցին միութենական կարգը, առանց իրարու խառնելու: Հ.Մ.Ը.Մ-ը երկու խմբակով ներկայացաւ: Ինծի յանձնուեցաւ խմբակ մը: Մեր անդամներէն աւելի տարէց, երէց սկաուտ Լեւոն Տէր Սարգիսեանին եւ Զահլէի Աքելլա եղբ. Կարոյին այլ պարտականութիւններ տրուած էին՝ միթերանոց, ճաշարան եւ այլն:

Բանակումին յայտագիրը թոյլ էր եւ կարծէք աւելի ազատ զբօսաշրջային էր, քան՝ համասկաուտական: Մեր դրացի բանակավայրը մարոքցիներունն էր՝ այն քանի մը արաբական երկիրներէն, որոնց շարքերուն մէջ արեւոյշներ ալ կը մասնակցէին: Մարոքցի սկաուտները, որոնց հետ ծանօթացայ, սեւամորթ ափրիկեան կերպարանք ունէին եւ միայն սահուն ֆրանսերէն կը խօսէին, արաբերէն չէին խօսեր:

Օրուան ընթացքին բանակավայրը գրեթէ կը պարպուէր, մանաւանդ լիբանանեան մեր բանակավայրը: տղաքը խումբ-խումբ «պտոյտի» կ'երթային: Հ.Մ.Ը.Մ-ի սկաուտները բանակավայրին մէջ կը հետեւէին ծրագրուած յայտագիրին, որքան որ կարելի էր: Զեռային աշխատանքի նիւթերն ալ շատ չէին՝ փոքր կարմիր աղիւս, ցախկներ, պարան եւ առատ աւազ:

Բանակավայրը կը պարպուէր նաեւ գիշերները: Տարէց սկաուտներէն եւ խմբակետներէն շատերը, ումանք

պաշտօնական ճերմակ զգեստներ հագած, գիշերային զբօսավայրեր կը յաճախէին եւ առաւօտեան կանուխ ժամերուն կը վերադառնային: Հերթապահութիւն եւ պահակութիւն չկար:

Նման ճամբարներուն սովորութիւն է անձնական այցելութիւններով այլ երկրի մը բանակավայրը երթալ եւ ծանօթանալ սկաուտի մը եւ անոր հետ փոքր նուէրներ փոխանակել: Այդպիսի օրերէն մէկն էր, երբ մեր բանակավայրը ամալացած էր եւ ինձմէ գատ ուրիշ մէկը չկար: Եգիպտացի սկաուտ մը այցելեց մեր բանակավայրը եւ մօտենալով ինքզինք ներկայացուց իբրեւ Սալէտ Ապտէլ Նասրը: Ես ալ ինքզինքս ներկայացրէի ետք կատակի ձեւով հարցուցի, որ արդեօք նախագահին ազգականն է՞ ըլլար... Ու ի՛նչ զարմանք՝ ըսաւ, որ նախագահին զաւակն է...

Երեւակայել, որ այդ օրերու արաբական աշխարհի ամենահզօր երկրին ու արաբ ժողովուրդի մեծամասնութեան սիրած ու պաշտած նախագահին զաւակը, առանց թիկնապահներու, համեստ ու ընկերային, ունէ այլ սկաուտի նման, բանակավայրէ բանակավայր կը պտտուէր նուէր փոխանակելով: Ես իմ անբաժան դաշոյնս նուիրեցի անոր, ինքն ալ ինծի նուիրեց զաճէ պատրաստուած Նեֆերթիթի կիսանդրի մը, զոր կը պահեմ մինչեւ օրս:

Բանակավայրէն դուրս արշաւ. ձախէն աջ՝ Լեւոն, Ժիրայր Սարգիսեան, Կարօ եւ Գշան:

Այդ ժամանակ եգիպտական դրամանիշին Լիբանանի մէջ փոխարժէքը, եթէ չեմ սխալիր, շուրջ 8 անգամ աւելի ատան էր, ուստի արգիլուած էր եգիպտական դրամանիշ մտցնել Եգիպտոս: Պէտք էր օտար դրամանիշ բերել եւ Եգիպտոսի մէջ փոխանակել: Ուրեմն, լիբանանեան պատւիրակութեան խմբապետութիւնը խստօրէն հրահանգեց մեզի, Լիբանանէն մեզի հետ

Նաւուն բարձրագոյն տանիքի կողմնացոյցին եւ խօսափողին շուրջ: Չախեն աց՝ Յակոբ, Էօժէն, Արա, բանակումին մեր կամաւոր լուսանկարիչը՝ Գօգօ Անդոյեան եւ Յարութ Չերձեան:

Եգիպտական կինէ չտանիլ, եւ Եգիպտոսի մէջ մեր ծախսելիք գումարը՝ լիբանանեան կամ տողար՝ խմբապետութեան յանձնել, որպէսզի իրենք Եգիպտոսի մէջ փոխանակեն ընդհանուր գումարը եւ իւրաքանչիւրիս յանձնեն իր տուած գումարին եգիպտական փոխարժէքը: Իբրեւ օրինակական սկաուտի այդպէս կատարեցի, սակայն աւելի ուշ անդրադարձայ, որ այս օրէնքը յարգող քիչերէն էի, քանի որ լիբանանեան պատուիրակութեան անդամները անխնայ դրամ կը ծախսէին:

Մեր գումարները մեզի բաժնուելէն ժամ մը ետք, դրամական այս հարցով լիբանանցի գանձապահ խմբապետները կանչեցին զիս, ըսելով, թէ ինչո՞ւ գումարս չեմ գանձած... Հակառակ անոր, որ քանիցս գանձեցի կ'ըսէի, անոնք կը պնդէին, որ չեմ գանձած: Այնտեղ գտնուող սկաուտ մը ցած ձայնով ինծի ըսաւ. «Խե՞նթ ես դուն, քանի որ կը պնդեն, ա՛ն...»: Ի վերջոյ գրպանէս հանեցի ժամ մը առաջ իրենց տուած գումարը, զոր տակաւին առիթը չէի ունեցած ծախսելու, ցոյց տուի անոնց, հաշուեցի ու հեռացայ:

Մինչեւ հիմա առեղծուած մըն է այս մէկը. արդեօք զի՞ս կը փորձէին... Չեմ կարծեր, հաւանաբար ահագին դրամ աւելցած էր (8 անգամ աւելի՞) եւ անոնք Պէյրութի մէջ փոխանակած էին մեր գումարները... Անշուշտ նման բանակումներուն, երբ կեցութիւնը եւ փոխադրութիւնը մասնակցութեան սակով ապահովուած է, սկզբունքով սկաուտին դրամը միայն յիշատակի նուէրներ գնելու եւ մանր-մուկը ծախսերու համար է:

Բանակավայրէն քանի մը հարիւր մեթր հիւսիս՝ ծովեզերքն էր, ուր լողացինք, սակայն բնա՛ւ մեր լիբանանեան ծովափին չէր նմաներ: Ծովուն յատակը ջրիմուռի խիտ «պարտէզ» էր: Առաջին անգամ երբ ծով մտայ, իսկոյն սարսափեցայ, քանի որ անակնկալօրէն ինքզինքս ջրիմուռի խիտ ու երկար տերեւներուն մէջ գտայ: Անոնք ծովուն մակերեսէն, դուրսէն բնա՛ւ տեսանելի չէին: Ահաւոր զգացողութեան փորձառութիւն մըն էր: Այդ վայրին մէջ այլեւս չլողացի, այլ՝ քանի մը հարիւր մեթր անդին, ուր ջրիմուռ շատ չկար:

Աղեքսանդրիոյ տեսարժան վայրերը շատ են, այցելեցինք թանգարանի վերածուած թագաւորական նախկին Մուսթաֆազ Կալատը եւ անոր շրջակայ հուշակաւոր ինամուած պարտէզները:

Բանակումին մասին այլ յատկանշական յուշեր չունիմ, բացի անկէ, որ բանակումի աւարտին, Լիբանանի խմբապետութիւնը զիս բանակումին «Լաւագոյն սկաուտը» հուշակեց, յատկապէս քանի որ բանակավայրին մէջ մնայուն ներկայութիւն էի եւ խմբակիս ձեռային աշխատանքը՝ Պատպէքը եւ բուրգերը ներկայացնող, լաւագոյններն էին: Վերջը խմացայ, որ այլ սկաուտ մը՝ Մուսթաֆա Ապտէլ Ռասուլ, կ'ուզէր ինք տիրանալ այս գնահատանքին, եւ ան իր յուսախաբութիւնը հրապարակաւ եւ յուզումով արտայայտեց, երբ յայտարարութիւնը կատարուեցաւ: Հետագային, երկար տարիներ ան Լիբանանի ընդհանուր խմբապետի պաշտօնը վարեց: Մինչ այդ՝ խոստացան յատուկ շքանշան մը, որ չէին նախատեսած՝ Լիբանան վերադարձին յանձնել ինծի, սակայն ահա 58 տարի է այդ շքանշանը տակաւին չհասաւ ինծի:

Այն ժամանակ, Աղեքսանդրիոյ մեր ուղեկից «Կամք» միութիւնը տակաւին Հ.Մ.Ը.Մ.ի ընտանիքին միացած չէր (1974-ին միացաւ իբրեւ Հ.Մ.Ը.Մ.-«Կամք») եւ առիթը ունեցանք երեկոյ մը «Կամք»ի սկումբը այցելելու:

Աղեքսանդրիոյ մեր առաջին այցելութիւնը աւարտեցինք ազատ յայտագիրով: Եղբ. Ժիրայր Սարգիսեանը եւ ես միակ ազգական ունեցողները ըլլալով, միասին մեր ազգականներուն շատ կարճ այցելութիւններ տուինք: Հայրս հօրեղբոր գաւակներ ունէր Աղեքսանդրիոյ եւ Գահիրէի մէջ: Անոնցմէ Բիւզանդը յաճախած էր Աղեքսանդրիոյ «Պօղոսեան» Ազգային վարժարանը եւ աւարտած էր 1926-ին՝ Նիկոլ Աղբալեանի տնօրէնութեան եւ Լեւոն Շանթի ուսուցչութեան օրով: Ապա, ինքն ալ «Պօղոսեան» վարժարանի տնօրէնութիւնը վարած էր: Եղած էր բարձր, մտաւորական եւ ազգային գործիչ: Բիւզանդ Չէքիճեան (Կուսեան) այդ օրերուն Մ. Նահանգներ գործուղուած էր⁽⁶⁾, հետեւաբար քոլորէն մէկուն այցելեցի եւ ապա Գահիրէի մէջ բանաստեղծ եղբոր՝ Գէորգ Չէքիճեանին:

Բանակումի աւարտէն ետք, գնացքով ուղղուեցանք Գահիրէ, ուր զբօսաշրջային ճոխ ու պատմական, անմոռանալի օրեր անցուցինք: Այս մասին յաջորդիւ:

(Շար 1.)

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Abukir_\(1799\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Abukir_(1799))
2. http://www.worldportsource.com/ports/review/EGY_Port_of_Alexandria_304.php
3. https://en.wikipedia.org/wiki/Library_of_Alexandria
4. <https://greekreporter.com/2022/10/01/library-of-alexandria/>
5. https://en.wikipedia.org/wiki/Lighthouse_of_Alexandria
6. https://hyw.wikipedia.org/wiki/Բիւզանդ_Կուսեան

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ՓԱՌՎԵՈՐ ԱՆՑԵԱԿԷՆ

«Մարզիկ»ի այս թիւով կը շարունակենք լոյս ընծայել Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Հալէպի եւ Պէյրութի ֆութպոլի անցեալի «ասարդ»երէն, մարզիչ, վարչական, վաստակաշատ Հ.Մ.Ը.Մ.ական եղբ. Ըորճիկ Ռասարկելէնեանի յուշերը (Բ. մաս), որոնք իբրեւ հում արտադ իրնաւն մեծապէս օգտակար ըլլալ միութեան մարզական պատմութիւնը գրելու կոչուած ասպազայ պատմագիրին:

Յուշերը, մաս առ մաս, 19 բաժինով, առաջին անգամ հրատարակուած են Հալէպի «Գանձասար» շաբաթաթերթին մէջ: «Մարզիկ» զանոնք կը վերահրատարակէ միացեալ շարքով (երեք-չորս մաս միասնաբար) եւ համապատասխան պարզանկերով:

«Մ.»

19 ՄԱՐՏ 1965-Ը Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՀԱԼԷՊԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ԲԱԽՏՈՐՈՇ ԹՈՒԱԿԱՆ ՄԸ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ֆուտպոլի խումբը 1964-1965 եղանակի Սուրիոյ ախոյեանութեան «Մումթագ» դասակարգի դարձի մրցումին պիտի ճակատէր Բանակի զօրաւոր կազմին դէմ, Դամասկոսի մէջ: Յաղթող խումբը պիտի հռչակուէր Սուրիոյ «Մումթագ» դասակարգի առաջին ախոյեան:

Ճակատագրական այս մրցումը մեզի համար կենաց մա-

1961-1962 տարեշրջան. Սուրիոյ Հանրապետութեան Գախազահի բաժակի ախոյեան Ղ.Մ.Ը.Մ.Ի Հալէպի պատկրակութիւնը Սուրիոյ հիւսիսային շրջանի գիւնուորական ղեկավարին այցելութեան ընթացքին:

Պատուիրակութեան մաս կը կազմեն Ղ.Մ.Ը.Մ.Ի Հալէպի մասնաճիւղի ատենապետ եղբ. տոքթ. Ալպեր Տայեան եւ խումբ մը մարզիկներ, գլխաւորութեամբ խմբապետ եղբ. Անդրանիկ Սիլիւքճեանի:

հու հարց էր: Հ.Մ.Ը.Մ. ո՛չ միայն պիտի շահէր ախոյեանութեան տիտղոսը, այլեւ պիտի բարձրացնէր բոլորին տրամադրութիւնը, որուն այնքան կարիքը կար այդ օրերուն:

Երթի մրցումին 1-0 արդիւնքով կարեւոր առաւելութիւն մը ձեռք ձգած էինք, սակայն դարձի մրցումի առաջին կիսախաղին պատահեցաւ անսպասելին: Հակառակ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի տղոց թափած ճիգին եւ բարձրորակ խաղարկութեան, Բանակի խումբը յաջողեցաւ յառաջանալ եւ վտանգել Հ.Մ.Ը.Մ.Ի բերդը: Այդուհանդերձ, շնորհիւ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի արթուն, խոհեմ բերդապահին՝ եղբ. Անդրանիկ Սիլիւքճեանին եւ յետսպահ գիծի կայտառ տղոց, բանակի խումբին յաջորդական յարձակումները ձախողութեան դատապարտուեցան: Միջազգային իրաւարար Սալէմ Այմաշի Բանակի խումբին շնորհած փենալթին բարեբախտաբար կարողացաւ զսպել մեր անզուգական բերդապահ եղբայրը եւ փրկել կացութիւնը: Սակայն, Բանակի խումբը շնորհիւ իր վարպետ խաղացող Թարէք Ալլուշի, յաջողեցաւ նշանակել մրցումին առաջին կողմ՝ Ա. կիսախաղի վերջին վայրկեանին: Արդիւնքը եղաւ 1-0, ի նպաստ Բանակի խումբին:

Կացութիւնը լուրջ ու մտահոգիչ դարձաւ: Ա. Կիսախաղի դադարին, խումբի մարզիչ, պատասխանատու եղբ. Աբրահամ Աւընեան անհրաժեշտ թելադրանքը տրուաւ եւ տղոց յուսադրիչ խօսքեր ուղղեց:

Բ. Կիսախաղին, Հ.Մ.Ը.Մ.Ի խիզախ տղաքը դաշտ ներկայացան բոլորովին տարբեր վիճակով՝ ոգեւորուած, խանդավառ եւ վճռակամօրէն շարունակելու կենաց մահու ճակատամարտը եւ յաղթանակ կերտելու:

Անոնք անսպասելի յարձակումներով անակնկալի բերին իրենց մրցակիցը եւ լուրջ դժուարութեան մատնեցին զայն: Յատկապէս միջնապահ եւ յառաջապահ գիծերու ներդաշնակ

խաղարկութիւնը եւ խաղացողներու գործակցութիւնը նուաճեցին մրցակիցին պարիսպները:

Վերջապէս, տղոց տքնաջան խաղը տուաւ իր արդիւնքը: Մրցումին 20-րդ վայրկեանին, Մորիա Ֆաքըս յաջողեցաւ մեծ վարպետութեամբ 30 մեթր հեռաւորութենէն ազատ հարուածի գնդակը հասցնել իր թիրախին եւ ցնցել բանակին բերդը: Արդիւնքը եղաւ 1-1:

Հ.Մ.Ը.Մ.ականներն ու համակիրները թնդացուցին դաշտը: Ազգային-յեղափոխական երգերը կը հնչէին ուժգին կերպով, «Յառա՛ջ անսասան, յառա՛ջ անվեհեր, դէպի յաղթանակ» քայլերգի կշռոյթին հետ մեր տղաքը մէկական առիւծի վերածուած կը շարունակէին իրենց բացառիկ երթը՝ լրիւ կերպով տիրապետելով մրցումին եւ դաշտին:

Մրցակից խումբը յուսալքումի նշաններ ցոյց տուաւ: Վերջապէս լուսեցաւ միջազգային իրաւարար Սալէմ Այմաչի սուլիչին ձայնը, որ ազդանշանը տուաւ մրցումի աւարտին եւ աւետեց Հ.Մ.Ը.Մ.ի յաղթանակը:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի անգուգական խումբը երթի ու դարձի գոյգ մըրցումներուն ապահովեց 3 կէտ, իսկ Բանակի խումբը՝ 1 կէտ:

Այսպիսով Հ.Մ.Ը.Մ.ը դարձաւ Սուրիոյ «Մումթագ» դասակարգի ախոյեան եւ արժանավայել կերպով բազմեցաւ Ֆուլթպոլի 1964-1965 տարեշրջանի առաջին ախոյեանութեան դահին:

Ձերմ գնահատանքս կը յայտնեմ ախոյեան խումբի եղբայրներուս, որոնք ամէն բանէ վեր դասեցին Հ.Մ.Ը.Մ.ի ընդհանրական շահը, իրենց ամէնօրեայ մտահոգութիւններուն առանցքը դարձուցին Հ.Մ.Ը.Մ.ի համբաւը եւ անոր փառաւոր յաղթանակներուն բերին իրենց ներդրումը:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի ՄԱՐԴԱԿԵՐՏՄԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Հ.Մ.Ը.Մ.ը մարզական, սկստական միութիւն ըլլալով մէկտեղ, է՛ ու կը մնայ բարոյական, կրթական եւ դաստիարակչական հսկայ դարբնոց մը, ուր կը պատրաստուի հայ մարզը, մանաւանդ գիտակից ու յանձնառու հայ մարզը:

Բոլորս քաջ գիտենք, որ եսասիրութիւնը, անհատական շահերու հետապնդումը, առիթներու օգտագործումը խոտոր կը համեմատին մարզական, մարդկային եւ բարոյական սկզբունքներու հետ: Անոնք հոգեկան ախտեր են, որոնք կ'ապականեն մարզական կեանքը ընդհանրապէս եւ կը ջլատեն խումբին կայուն վիճակը, քայքայումի եւ ձախողութիւններու լայն դռներ բանալով անոր դիմաց:

Կը հաւատանք, որ վարպետ, փորձառու, աստղ խաղացողի մը ներկայութիւնը խումբէն ներս չափազանց կարեւոր է: Սակայն, երբեք պէտք չէ մտածել կամ ենթադրել, որ խումբէն անոր բացակայութեան պարագային կարելի պիտի չըլլայ յաղթանակ ապահովել: Ֆուլթպոլը հաւաքական խաղ է, ոչ թէ՛ անհատական, հետեւաբար խումբը հաւաքական ջանքով, գործակցութեամբ եւ պայքարով ու վճռակամութեամբ կըրնայ նուաճումներ կերտել եւ յաջողութիւններ արձանագրել:

Համեստ փորձառութենէն մեկնած կը խնդրեմ բոլոր պատասխանատուներէն եւ մարզիչներէն կարեւորութեամբ նկատի ունենալ այս լուրջ պարագան եւ զգոյշ ըլլալ նման ան-

18 Մարտ 1965. Բ.Մ.Ը.Մ.ի Հալէպի պատուիրակութիւնը Դամասկոս մեկնումի ձամբոն վրայ:

Պատուիրակութիւնը Դամասկոս կը մեկնէր մասնակցելու համար Սուրիոյ ախոյեանութեան ֆուլթպոլի աւարտական մրցումին, Սուրիոյ բանակի հօգի խումբին դէմ: Խմբակարգ նկարուած է Ըոմսի Ռաստան ջրամբարտակին առջեւ: Ուղքի, նկարին կեդրոնը, ակնցաւորը Հալէպի ֆետերասիոնի նախագահ Ֆախրի Նայեպն է, ձախիճ՝ Բ.Մ.Ը.Մ.ի ատենապետ եղբ. Տիգրան Նահապետեան, կողքին՝ մրցումի իրաւարարներէն Արեֆ Արիանի, աջին՝ մարզիչ եղբ. Աբրահամ Աւրնեան: Նկարի աջին, ուղքի կանգնած՝ եղբ. Մանուէլ Հալլաճեան (Հալէպի ֆետերասիոնի անդամ), կողքին՝ եղբ. Էրանդ Աճեմեան (վարչական):

հատներէ, որոնք կը փորձեն շահագործել առիթները իրենց եսին գոհացում տալու եւ անհատական շահեր ապահովելու նպատակով: Անոնք պատճառ կը դառնան խումբին տկարացումին:

Պատասխանատուութեան բարձր գիտակցութեամբ, հաւատքով, հաւաքական շահը անհատականէն վեր դասելու սկզբունքով, բոլորս գործենք ի խնդիր միութեան գոյատեման, վերելքին, հզօրացման եւ հարկ եղած պարագային խիզախ կեցուածք ցուցաբերենք այս նպատակին համար:

Այժմ կը ներկայացնեմ Հ.Մ.Ը.Մ.ի ֆուլթպոլի փառաւոր անցեալէն շահեկան դէպք մը, իբրեւ օգտակար օրինակ դասեմքներու եւ մեծ թափով, ինքնավստահօրէն շարունակելու մեզի վստահուած սրբազան պարտականութիւնը:

1965-ի ամբան սկիզբը, բարեկամական մրցում մը տեղի ունեցաւ Հալէպի Հ.Մ.Ը.Մ.ին եւ Գամիշլիի հաւաքականի դժուար կազմին միջեւ: Խումբը երկու օր առաջ յաջողած էր յաղթել Դամասկոսի ոստիկանութեան խումբին՝ 1-0 արդիւնքով, տպաւորիչ մակարդակ ցուցաբերելով:

Կիրակի առաւօտեան, Հ.Մ.Ը.Մ.ի խումբը եւ պատասխանատուները Հ.Մ.Ը.Մ.ի պարտէզին մէջ համախմբուած էին նախաճաշի սեղաններու շուրջ: Ուրախ միմեկըրոր կը տիրէր: Նախաճաշի աւարտին, երբ պատրաստուած էինք հրաժեշտ տալու ներկաներուն, յանկարծ վիճաբանութիւն մը ստեղծուեցաւ խումբի կարգ մը պատասխանատուներուն եւ մարզիչ եղբոր միջեւ: Ի յայտ եկաւ, որ խումբի խաղացողներէն մէկը

յայտնած էր, որ օրուան մրցումին պիտի չկարենար մասնակցել, պատրուակելով իր անհանգիստ ըլլալը:

Յանձնախումբի կարգ մը եղբայրներ կը փորձէին մարզիչ եղբւրս Արրահամ Աւրնեանը համոզել, որ ինչպէս միշտ, այս անգամ եւս նիւթական հատուցում մը շնորհէ խաղացողին, որպէսզի մասնակցի այս կարեւոր մրցումին:

Եղբւրս Արրահամ կը մերժէր, որպէսզի վերջնականապէս վերջ տար կամաւոր ծառայութեան վրայ հիմնուած խումբին մէջ այս վնասակար ախտին ու կանխէր անոր հետեւանքները:

Յանձնախումբին թափած ճիգերը ապարդիւն եղան, որովհետեւ մարզիչ եղբայրը հաստատ մնաց իր որոշումին վրայ եւ մերժեց նոյնիսկ եղբոր խաղին մասնակցելու առիթ տալ, ստանձնելով իր կեցուածքին ամբողջական պատասխանատուութիւնը:

Եւ այսպէս հաւաքը վերջ գտաւ:

Մրցումէն առաջ, մարզիչ եղբայրը անհրաժեշտ թելադրանքները տուաւ, մանաւանդ այն խաղացողին, որ պիտի ստանձնէր բացակայ եղբոր դերը, վստահելով անոր Ֆիզիքական պատրաստութեան, անհատական կարողութիւններուն, փորձառութեան եւ հմտութեան:

Մրցումը ընթացք առաւ Հ.Մ.Ը.Մ-ի խումբը, ինչպէս միշտ, այս անգամ եւս բացառիկ, տպաւորիչ խաղ ներկայացուց եւ հմայեց ներկաները, արժանանալով անոնց քաջախիտութիւնն ու գնահատանքին:

Մրցումը վերջ գտաւ 5-0 արդիւնքով: Առաջին եւ վերջին կողերը նշանակեց այն եղբայրը, որը ստանձնած էր բացակայ եղբորը դերը:

Երկու օր վերջ, «անհանգիստ» եղբայրը ներկայացաւ խումբ եւ ներողութիւն խնդրելէ ետք բոլորէն, բնական ձեւով մասնակցեցաւ փորձին:

Մարզիչ եղբոր՝ հանգուցեալ Արրահամ Աւրնեանի իմաստուն, յանդուգն եւ պատասխանատու այս որոշումը լաւ տպաւորութիւն եւ դրական ազդեցութիւն ձգեց բոլորին մօտ:

Այս հիւանդագին վիճակը արմատախիլ եղաւ եւ խումբը իր առողջ վիճակը վերագտնելով բնական ձեւով շարունակեց ընթացքը, նորանոր նուաճումներ եւ բացառիկ յաղթանակներ արձանագրելով:

Եղբւրս Աւրնեան իր պատասխանատու արարքով եկաւ վերահաստատելու, որ Հ.Մ.Ը.Մ-ը սոսկ մարզական ակումբ չէ: Ան կրթա-դաստիարակչական մեծ միութիւն մըն է, մարզակերտումի եւ հայկերտումի սրբազան առաքելութիւն մը ունի եւ, իբրեւ այդպիսին, ան մեր ժողովուրդի յոյսի եւ լոյսի աղբիւրն է: Հ.Մ.Ը.Մ-ը ձուլումի, քաղքենիացումի վտանգաւոր եւ վարակիչ հոսանքներուն դէմ յամառօրէն պայքարողն է, մեր ժողովուրդի անկատար տենչերն ու երազները իրակա-

1964-1965 տարեշրջանի Սուրիոյ «Մումբազ» դասակարգի ախոյեան հանդիսացած Մ.Ը.Մ-ի Հալեպի խումբը նկարուած բաժակով: Չախիճ, ոսքի, խումբի մարզիչ եղբւրս Արրահամ Աւրնեան:

նացնելու կոչուած մնայուն ամրոցն է:

Այս է եղած Հ.Մ.Ը.Մ-ը իր աւելի քան հարիւրամեայ կեանքին ընթացքին եւ այսպէս պիտի շարունակէ մնալ մինչեւ որ իրականանայ մեր դարաւոր երազը՝ միացեալ, ամբողջական տեսնելու հողը հայրենիքին՝ պատմական Հայաստանին:

Փառք ու պատիւ Հ.Մ.Ը.Մ-ին: Բիւր յարգանք եւ երախտագիտութիւն բոլոր անոնց, որոնք եկան ու անցան սրբազան իրենց պարտականութիւնը կատարելով բարձր գիտակցութեամբ, անսակարկ նուիրումով եւ կուռ հաւատքով:

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄ ՍՈՒՐԻՈՅ ԱԽՈՅԵԱՆ՝ ՀԱԼԷՊԻ Հ.Մ.Ը.Մ-ԻՆ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԽՈՅԵԱՆ՝ ԵՐԵՒԱՆԻ «ԱՐԱՐԱՏ»-ԻՆ ՄԻՋԵԻ

1964-ի յիշատակելի օր մը, Հայկպի քաղաքապետարանի դաշտին վրայ ներկայ էին խուռներամ Հ.Մ.Ը.Մ-ականներ, համակիրներ եւ օտարներ, որոնք դաշտ եկած էին վայելելու Երեւանէն ժամանած Հայաստանի ախոյեան խումբին՝ «Արարատ»ի եւ Սուրիոյ ախոյեան խումբին՝ Հ.Մ.Ը.Մ-ի միջեւ եզակի հանդիպումը: Մրցումը կը հովանաւորէր Հայկպի նահանգապետը:

Նախքան այս մրցումը, հայրենի խումբը Լիբանանի եւ Սուրիոյ մէջ փայլուն յաղթանակներ արձանագրած էր եւ բարձր մակարդակի, տպաւորիչ խաղարկութիւն ցուցաբերած՝ հմայելով հանդիսականները:

Հայկպի Հ.Մ.Ը.Մ-ի տղաքը եւս բացառիկ արդիւնքներ արձանագրած էին օտար խումբերու դէմ: Անոնք ոգեւորուած, քաջախիտութեամբ իրենց յուսադրիչ արդիւնքներէն, ինքնավրատահ դաշտ ներկայացան՝ կրկին լաւագոյնը հրամցնելու բոլորին, յատկապէս յարգելով հայրենի խումբին համբաւն ու բացառիկ կարողութիւնը:

Երկու խումբերը դաշտ մուտք գործեցին առաջնորդութեամբ մրցումի գլխաւոր, միջազգային իրաւարար Սալէմ Այմաշի եւ օգնականներուն:

Պետական զոյգ քայլերգներու ունկնդրութեանէն ետք, երկու խումբերուն իմբապետները պաշտօնապէս ամպիոն բարձրանալով ծաղկեփունջեր նուիրեցին օրուան մրցումը հովանաւորողին՝ առ ի յարգանք եւ շնորհակալութիւն:

Երկու խումբերուն մարզիկները եւս իրենց ձեռքի փոքր ծաղկեփունջերով ողջունեցին բազմահազար ներկաները եւ արժանացան անոնց բուռն ծափողոյններուն:

Իրաւարարի սուլիչին ազդանշանով մրցումը ընթացք առաւ: Հ.Մ.Ը.Մ-ի տղաքը անցան լուրջ աշխատանքի, դարձեալ բացառիկ յաղթանակ ապահովելու առաջադրանքով:

Սարգիս Քեօշկերեան («Նեկրո») և Սուրեն Երեցեան:

յի արագ ու ճշգրիտ փոխանցումներուն, գնդակը ապահով հասցնել «Արարատ»ի մեծ քառակուսին, ուր Ճորճիկ՝ խաղի բերելէ ետք յետսապահ գիծի խաղացողը, վարպետ խաղացող Գօգօ Քիլիճեանէն ստացած գնդակը յաջողեցաւ ճշգրտութեամբ հասցնել իր նպատակին՝ ցնցելով հայրենի խումբին բերդն ու բերդապահը, մրցումին Ծ-րդ վայրկեանին: Արդիւնքը եղաւ 1-0՝ ի նպաստ Հ.Մ.Ը.Մ.ին:

Այս կողմ Հ.Մ.Ը.Մ.ի տղաքը ոգեւորեց: Դաշտը կը թնդար բազմահազար Հ.Մ.Ը.Մ.ականներու եւ համակիրներու ազգային-յեղափոխական բարձրաձայն երգերով: Ոգեւորիչ այս երգերու կշռոյթին հետեւելով, Հ.Մ.Ը.Մ.ի աննման տղաքը շարունակեցին իրենց տպաւորիչ յարձակումները: Հայրենի խումբին խաղացողները ջանք ու ճիգ չընենայեցին հասնելու Հ.Մ.Ը.Մ.ի բերդը, սակայն անոնց բոլոր գրոհները ձախողութեան մատնուեցան՝ շնորհիւ յետսապահ գիծի արթուն տղոց, որոնք հանդարտութեամբ, խոհեմութեամբ եւ վարպետութեամբ յաջողեցան կասեցնել բոլոր յարձակումները եւ անցնիլ կազմակերպուած հակադարձակողականի: Անոնք արագ, ճշգրիտ փոխանցումներով մատակարարեցին յառաջապահ գիծի տղաքը, որոնք եւս տպաւորիչ եւ բարձր մակարդակի խաղ ցուցադրելով գերազանցեցին հայրենի խումբը:

Սուր պայքարը շարունակուեցաւ: Հ.Մ.Ը.Մ.ի տղաքը կը ջանային յաղթանակով աւարտել մրցումը, մինչդեռ «Արարատ» ամէն գնով կը փորձէր նախ հաւասարիլ, ապա յաղթանակ ապահովել:

Մրցումի աւարտէն ութը վայրկեան առաջ, երբ տակաւին արդիւնքը կը մնար 1-0՝ ի նպաստ Հ.Մ.Ը.Մ.ի խումբին, պատահեցաւ անսպասելին: Հ.Մ.Ը.Մ.ի հըմուտ բերդապահը՝ եղբ. Անդրանիկ Սիւլիւքեան երկու կողմ հրամցուց հայրենի խումբին: Բոլորս չչմած մնացինք, ցրնցընեցանք, չհասկցանք, թէ ինչո՞ւ եւ ինչպէ՞ս կը պատահի այս մէկը: Եղբ. Անդրանիկ առաջին անգամ ըլլալով խումբին պարտութեան պատճառը կը դառնար:

Բոլորս՝ խումբին անդամները եւ

կազմակերպուած, հաւաքական գործակցութեամբ, ներդաշնակ խաղարկութեամբ եւ ուսումնասիրուած յարձակումներով անոնք բազմաթիւ անգամներ վտանգի ենթարկելէ ետք հայրենի խումբին բերդը յաջողեցան, շնորհիւ Գրիգորի, Ճորճիկի եւ Գօգո-

ղաշտի խուռներամ բազմութիւնը չհաւատացին քեղածին: Սակայն մրցումէն ետք շուտով հասկցանք, որ «կարելի եւ ընդունելի չէր «Արարատ» խումբը պարտուած դրկել հայրենիք»:

Հրահանգը հասած էր եղբ. բերդապահին: Վերջինը ամենայն հաւատարմութեամբ գործադրած էր հրահանգը:

Մրցումը վերջ գտաւ ի նպաստ հայրենի խումբին՝ 2-1 արդիւնքով:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի ախոյեան, բացառիկ այս խումբը, ինչպէս միշտ, այդ օրը եւս տպաւորիչ, ներդաշնակ եւ բարձր մակարդակի Ֆուլթայլի ելոյթ մը ունեցաւ՝ արժանանալով բոլորին գնահատանքին: Հայրենի խումբին մարզիկները եւ պատասխանատուները բարձրօրէն դրուատեցին խումբը՝ յաջողութիւն մաղթելով անոր:

Սահակ Եղոյեան:

Երեկոյեան, Հ.Մ.Ը.Մ.ի տան մէջ, քաղաքի ակումբին սրահը, տեղի ունեցաւ բացառիկ ընթրիք-խրախճանք՝ ի պատիւ հայրենի պատուիրակութեան, ներկայութեամբ հալէպահայ համայնքի պատկառելի անձնաւորութիւններու: Անմոռանալի, հոգեպարար երեկոյ մը ապրեցանք հայրենի մեր հարազատ եղբայրներուն հետ: Արտասանուած ճառերն ու խօսքերը աւելի խրախուսեցին մեզ:

Եւ վերջապէս հասաւ բաժանումի պահը, որ յուզիչ եղաւ բոլորիս համար, սակայն կրկին հանդիպելու եւ զիրար տեսնելու յոյսը, հաւատքը եւ սպասումը մեզ խրախուսեցին եւ լաւատեսութեամբ տողորեցին մեր սրտերն ու հոգիները: Հրաժեշտ տուինք իրարու՝ ընտանեկան հարազատ այս մթնոլորտին ջերմութիւնը, գեղեցկութիւնը եւ ուրախութիւնը վայելելէ ետք:

(Շար.2)

«ՆԵԿՐՈ»Ն ԱԼ ԱՆԳԱՐՉ ԳՆԱՅ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սուրիոյ ֆութպոլի փառքի օրերը կերտած վերջին ներկայացուցիչներէն եղբ. Սարգիս Քեօշկերեանը՝ «Նեկրո»ն մահացաւ Ֆրանսայի մէջ:

«Նեկրո» ծնած էր 1935-ին, Հալէպ: Ան Հ.Մ.Ը.Մ.ի ֆութպոլի խումբին հետ 1965-ին տիրացած է Սուրիոյ ախոյեանութեան: Շրջան մը մաս կազմած է նաեւ Սուրիոյ ֆութպոլի հաւաքականին:

«Նեկրո» երկար ժամանակ է վեր հաստատուած էր Ֆրանսա: Ան մահկանացուն կնքեց 27 Նոյեմբեր 2022-ին:

Հ.Մ.Ը.Մ.ԱԿԱՆ ՍԿԱՌԻՏԸ ՆԵՐԿԱՅ Է ԱՄԷՆՈՒՐԵՔ

(Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԿԻՆ ԱՆԴԱՄ
ԵՂԲ. ԲԱՑՅԻ ԿԵՕՎՕՂԼԱՆԵԱՆԻ ԽՕՍԲԸ՝ «ՀԱՅ ՍԿԱՌԻՏԻ ՕՐ»ՈՒԱՆ
ԱՌԻԹՈՎ, 19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2023-ԻՆ, ՊԷՅՐՈՒԹ, ԼԻԲԱՆԱՆ)

Պատահական չէ, որ տարբեր ազգեր, կրօններ, կազմակերպություններ եւ միութիւններ կը կատարեն տօնակատարութիւններ, ոգեկոչումներ եւ յիշատակի օրեր, որոնք առիթներ են լուսարձակի տակ առնելու տուեալ օրուան իմաստը, նպատակը եւ անոնցմէ քաղուելիք դասերը:

Նաեւ, լոկ գուգադիպութիւն եւ աննրպատակ չէ, որ Հայ Մարմնակրթական Ընդհանուր Միութիւնը ճիշդ Վարդանանց տօնին կը նշէ «Հայ Սկառուտի Օրը»: Մեր սկառուտները ամէն տարի Վարդանանց հերոսներու վճռակամութենէն, հայրենասիրութենէն եւ հաստատակամութենէն ոգեւորուելով՝ կը լիցքաւորւին եւ իրենց երգումը կը վերանորոգեն:

«Հայ Սկառուտի Օր»ուան տօնակատարութիւնը այսօր 44 տարեկան դարձած պանծալի սովորութիւն մըն է, որ սկիզբ առած է եւ հաճոյքով կատարուած պարտականութեան վերածուած է Լիբանանէն՝ հետզհետէ տարածուելով Սփիւռքի այն բոլոր գաղութները, ուր Հ.Մ.Ը.Մ. գոյութիւն ունի, եւ հասած է մինչեւ մայր Հայրենիք եւ Արցախ:

Պատմութեան համար հոս կ'արժէ յիշել, թէ 1979-ին, Լիբանանի Երջանային Սկառուտական Խորհուրդի օրուան ատենապետ եղբայր Կարօ Թլիթիւնճեան ընդհանրապէս, նախքան ժողովները, խորհրդակցական հանդիպումներ կ'ունենար օրուան Երջանային Խմբապետ եղբ. Ներսէս Տօնիկեանին եւ մասնաճիւղի խմբապետ եղբ. Կարպիս Գապասազալեանին հետ:

Աշխատանքներու ծրագրաւորումի եւ թեմաներու հաստատման ժողովէ մը առաջ, երեք եղբայրներու մէկ հանդիպումին ծնունդ կ'առնէ Վարդանանց տօնին «Հայ Սկառուտի Օր»ը նշելու գաղափարը՝ գլխաւորաբար եղբայր Կարոյին մտալըացումով, եւ երկու խմբապետներու ներդրումով կը ձեւաւորուի անոր գործնականացումը:

Այդ տարին, Վարդանանց տօնակատարութեան ընթացքին, արի-արենոյնները Լիբանանի բոլոր եկեղեցիներու մուտքերուն Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկառուտութիւնը եւ անոր գործունէութիւնը ծանուցող բացիկներ կը ցրուեն, կը կատարեն լայնածաւալ քարոզչութիւն եւ կը ստեղծեն մեծ ոգեւորութիւն:

1982-ին, Յունաստանի մէջ տեղի ունեցող համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական խմբապետական առաջին համագումարին, որուն գլխաւոր օրակարգը սկառուտական ընդհանուր կանոնադրութեան մշակումն էր, Լիբանանի խմբապետական պատուիրակութիւնը կը յաջողի իր «Հայ Սկառուտի Օր»ուան մասին իր գեկուցումի աւարտին, «օր»ուան նշումը առաջարկել եւ որդեգրել տալ՝ իբրեւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի աշխարհասփիւռ գործունէութիւններէն մէկը: Այդպիսով «Հայ Սկառուտի Օր»ը կը վերածուի Հ.Մ.Ը.Մ.ի տօնացոյցը պանծացուցած առիթներէն մէկը:

Արագ ակնարկ մը նետելով մերօրեայ ընկերութեան վրայ, պիտի տեսնենք, որ քորոնա ժահրը իր պարտադրած նոր ապրելակերպով, տնտեսական մտահոգիչ իրավիճակը, քաղաքական վերիվայրումներն ու անապահովութիւնը, ինչպէս նաեւ համացանցի անտեղի գործածութիւնը ինչքա՛ն ակերներ գործած են մեծ թիւով մարդոց նկարագիրին, վարուելակերպին, կենցաղին եւ հարցերու մօտեցման ու անոնց հակազդեցութեան վրայ:

Այս բոլորին արտացոլացումը բացայայտօրէն նկատելի է հաւաքական շատ մը գործունէութիւններու եւ անոնց արդիւնաւէտութեան նահանջին վրայ:

Մենք՝ իբրեւ Հայ ժողովուրդ, այս բոլորին կողքին, այսօր կ'ապրինք նաեւ լուրջ տագնապներ: Հայաստանի մէջ արձանագրուող վերիվայրումները եւ անորոշ վիճակը, Արցախեան 44-օրեայ պատերազմը եւ անոր պատճառած ծանր կորսուստներն ու հետեւանքները, եւ ի վերջոյ Արցախի շրջափակումը կը պարտադրեն ծանր մտահոգութիւններու եւ ցաւեր:

Տակաւին կան լիբանանեան կեանքին մէջ առկայ բազում դժուարութիւնները, մերձակայ մեր գաղութներու, յատկապէս Հայկալի մէջ վերջերս ստեղծուած նոր տագնապը, որոնք չեն կրնար աննկատ անցնիլ եւ իրենց հետքը չթողուլ հայկական իրականութեան մէջ: Հակառակ այս բոլորին, բազում այս մարտահրաւէրներուն մէջ միշտ ալ լուսարձակը իր վրայ հրաւիրեց Հ.Մ.Ը.Մ.ական սկառուտը ամէնուրեք: Երէկ ան ներկայ էր Պէյրութի նաւահանգիստի պայթումին պատճառով ստեղծուած անհաւոր վիճակին մէջ՝ իր հայրենակիցնե-

րուն հասնելու, անոնց ցաւը մեղմացնելու: Արցախի մէջ ան ներկայ էր ո՛չ միայն արցախցիներու կողքին, այլ նոյնիսկ՝ առաջին ճակատներու վրայ, իր իսկ կեանքով պաշտպանելու սրբազան հողը: Այսօր մենք Հ.Մ.Ը.Մ.ական սկառուներ կը տեսնենք Սուրիոյ, յատկապէս Հալէպի թաղերուն մէջ, ակումբներէ ներս, հոն, ուր կարիքը կայ նեցուկի, պաշտօնական հիւրերու ընդունելութեան, ամէն տեսակի օգնութեան: Սիրտ լեցընող, անժխտելի ու դժուար գտանելի իրականութիւն է ասիկա:

Բայց եւ այնպէս, մերօրեայ մտահոգութիւններն ու վիշտերը թօթափելու, կազմակերպուած ծրագիրներ մշակելու եւ զանոնք գործադրելու համար մենք պէտք ունինք նախ՝ մեր հաւաքական ապագային հանդէպ մեծ յոյսի, երկրորդ՝ մեր երիտասարդութեան պայծառամտութեան եւ ձեռներէցութեան նկատմամբ մեծ, խոր ու իսկական հաւատքի:

Այս երկուքին լաւագոյն աղբիւրն ու դարբնոցը Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկառուութիւնն է:

Մեր այս օրերուն, երբ ընկերութիւնը լեցուն է մոլորեցնող եւ ճիշդ ուղիէն շեղեցնող այլազան անիմաստ ժամավաճառութիւններով եւ մոլութիւններով, Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկառուական հաւաքոյթներն ու աշխատանքները կը շարունակեն մնալ այն ապահով ու մաքրամաքուր միջավայրը, ուր հայ մանուկը, պատանին եւ երիտասարդը իրենց կեանքի ամէնէն զգալուն եւ նուրբ փուլին, ամրօրէն կը պաշտպանուին իրենց դէմ յանդիման կանգնած այլազան մարտահրաւէրներուն դիմաց:

Հ.Մ.Ը.Մ.ական սկառու, անձնուէր, ինքնուրաց եւ լաւ պատրաստուած խմբապետ-խմբապետուհիներէն կը ստանայ ազգային, սկառուական, կրօնական, մարզական եւ մշակութային գիտելիքներու տարափ, ձեռք կը ձգէ այլազան հմտութիւններ եւ կը զարգացնէ իր ձիրքերը: Ու այս տուեալներով զինուած ու վահանուած, ան կը կերտէ ամուր նկարագիր, աննկուն կամք եւ դժուարութիւններու դէմ պայքարելու դիմադրողականութիւն:

* * *

Սկառուական հաւաքի մը ընթացքին, ակումբը գտնուող մը պիտի հպարտանայ՝ անդրադառնալով, որ մենք իսկապէս տակաւին բախտաւոր հաւաքականութիւն ենք:

Այո՛, բախտաւոր ենք, քանի որ հոն ականատես պիտի ըլլանք մեծ թիւով պատանիներու եւ երիտասարդներու, որոնք ժամավաճառութիւնները եւ մերօրեայ գրաւիչ թուացող ախտերը իրենց ետին ձգած՝ սիրաթօք, հաճոյքով եւ խանդով ակումբ կու գան եւ իրենց առաքելութեան համազօր աշխատանքով կ'երաշխաւորեն մեր պայծառ ապագան:

Բախտաւոր ենք նաեւ, քանի որ մեր մէջ ունինք մեծ թիւով պարտաճանաչ, բծախնդիր ու հայրենասէր երիտասարդ ծնողներ, որոնք իրենց մանուկներուն ձեռքէն բռնած՝ գանձը գիտակցաբար կ'առաջնորդեն դէպի տրիպար հայու եւ պարկեշտ մարդու դարբնոցը եւ զանոնք կը վստահին գուրգուրացող Աքելաներու դաստիարակութեան:

***

Ազգային, մշակութային եւ միութենական զանազան մարգերու եւ բնագաւառներու մէջ աշխատած եւ ներդրում ունեցած երէց սերունդի անդամներու շրթներուն վրայ յաճախ կը կրկնուի. «Մեր օրերը տարբեր էին» խօսքը՝ բաղդատութիւն մը ընելով «հին» օրերու, «ճանով ու ճիկերով» աշխատելու եռանդին ու նուիրուածութեան եւ այս օրերու համեմատական թուլութեան եւ հետաքրքրութեան պակասին հետ:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Լիբանանի սկառուական գործունէութեան, Շրջանային եւ մասնաճիւղերու մակարդակի Սկառուական Խորհուրդներու եւ խմբապետական կազմերու կատարած աշխատանքներուն մօտէն հետեւող մը կրնայ վճռականօրէն հաստատել, որ այս խօսքը, այսինքն՝ «Մեր օրերը տարբեր էին»ը հոս կարելի է՛ գործածել:

Արդարեւ, այսօր մենք ականատես կ'ըլլանք զանազան հետաքրքրական նախաձեռնութիւններու եւ իրագործումներու, որոնք իւրապատուկ ձեւով Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկառուութիւնը կը պահեն իր բոլոր ժամանակներու բարձունքին վրայ:

Սիրելի՛ ներկաներ, կատարածս հաճոյախօսութիւն չէ, այլ՝ իրապաշտ բնութագրում:

Պարզ՝ քանի մը օրինակ.-

Ա. Հ.Մ.Ը.Մ.ի Լիբանանի Շրջանային Սկառուական Խորհուրդի «Սկառուին ձայնը» երկշաբաթեայ յայտագիրը՝ «Վանայ ձայն»էն, կը պատրաստուի բարձր որակով եւ բծախնդիր ճշգրտագոյնութեամբ:

Բ. Առցանց լաւ պատրաստուած սկառուական որակաւոր յայտագիրներ՝ ամէնէն դժուար պայմաններու մէջ անգամ:

Գ. Առաջին անգամը ըլլալով շեփորախումբի յատուկ ըսկառուական սեմինար, ուր անդամները իրենց երաժշտական գիտելիքներէն անդին մօտէն կը ծանօթանան սկառուական կարգերուն եւ կ'ուսնան միութենական կազմաւորում:

Դ. Շատ լաւ կազմակերպուած աստիճանաւորական եւ խմբապետական վերաորակաւորման սեմինարներ:

Ե. Լիբանանի սկառուական Ֆետերասիոնի աշխատանքներուն մէջ պատուաբեր եւ գործօն մասնակցութիւն:

Տակաւին շարքը շատ երկար է:

Եւ այո՛, սիրելիներ, ներկայ խմբապետները առիթը չեն տար երէց սերունդի խմբապետներուն, որպէսզի ըսեն՝ «Մեր օրերը տարբեր էին»:

Երանի՛ մեր բոլոր բնագաւառներուն եւ մարզերուն մէջ այս միջնորոտը գերիշխէ եւ փոխանցիկ ըլլայ:

***

Կան հիմնական երեք յատկութիւններ, որոնք բոլոր ժամանակներու եւ այլազան վերիվայրումներու ընթացքին Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկառուութիւնը կը պահեն լուսաւոր բարձունքի վրայ: Այդ յատկութիւններն են.-

1. Պարտականութեան գիտակցութիւն
2. Ծառայութեան ոգի
3. Փոխադարձ յարգանք

Բարեբախտաբար, Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկառուութիւնը՝ իր հիմնադրութենէն մինչեւ օրս, 105 տարիներ շարունակ, հաստատ-

տորէն կառչած կը մնայ վերոյիշեալ երեք յատկութիւններուն եւ այդ պատճառով, քայլ պահելով հանդերձ արդիականացման հետ, կը շարունակէ մնալ իր բարձունքին վրայ ու նորանոր «գազաթներ» նուաճելու իր երթին մէջ:

«Հայ Սկաուտի Օր»-ուան առիթով մենք բնաւ չենք մոռնար խոր յարգանքով խոնարհելու բոլոր այն Հ.Մ.Ը.Մ.ականներու յիշատակին առջեւ, որոնք մեծ ներդրում ունեցած են միութեան հիմնադրութենէն մինչեւ այսօր ու ոսկեայ տառերով գրած են անոր պանծալի պատմութեան փայլուն էջերը:

Խոր յարգանք մերօրեայ այն բոլոր վարչականներուն եւ Սկաուտական Խորհուրդներու անդամներուն, որոնք իրենց առաջնահերթութիւններու ցանկին սկիզբը զետեղած են սկաուտական շարքերու աշխատանքներուն նեցուկ կանգնելու

հարցը եւ նուիրումով ու հաճոյքով կը կատարեն այս սրբազան պարտականութիւնը:

Իսկ բարձր գնահատանքը ձեզի՛ հ, սիրելի՛ Հ.Մ.Ը.Մ.ական սկաուտներ, աստիճանաւորներ եւ խմբապետներ:

Միշտ յիշեցէք, որ միայն բժախնդրօրէն ծրագրած ձեր յայտագիրները եւ կրնակոխ գործադրած աշխատանքներն են, որոնք կ'երաշխաւորեն ձեր այսօրուան ընտրած նշանաբանը՝ «Դէպի պայծառ յաղթանակ»-ի գնացքը:

Մօտիկ անցեալին տեսանք, որ լոգունդները առանձինն բաւարար չեն մեծ նուաճումներ իրագործելու: Չի բաւեր ըսենք՝ «Յաղթելու ենք», որպէսզի յաղթենք: Այլ՝ պէտք է քաջ գիտնաք, որ երէց սերունդէն ձեզի հասած ջահն ու ժառանգութիւնը վառ պահելով, Վարդանանց հերոսներու աննկուն կամքով ու խիզախութեամբ, միասնական ճիգերով, երկարաժամկէտ ծրագրաւորումով ու միայն զիրար բարձրացնելով կրնաք իսկապէս բարձրանալ ու իրականացնել «յաղթական ապագայի» մեր բոլորին ձգտումը:

Կեցցէ՛ հայ սկաուտը:

Եւ կեցցեն՝ բոլոր անոնք, որոնք դերակատարութիւն կ'ունենան հայ սկաուտութեան աշխատանքներու ծաղկման ու բարգաւաճման մէջ, որպէսզի մենք շարունակենք յուզումով եւ ուրախութեամբ տեսնել հայ սկաուտը ամէնուրեք՝ լաւ ու վատ օրերուն, յաղթանակի ատեն կամ դժուարութեան՝ միշտ պատրաստ ստանձնելու իրեն տրուած պարտականութիւնը եւ բարձր պահելու Հ.Մ.Ը.Մ.ի դրօշն ու անունը:

ՅԱՌԱՂ, ՄԻՇՏ ՅԱՌԱՂ, ԹԷԿՈՒՉ ԽԵԼԱԳԱՐԱԾ...

Սերոր Սահակեան ԵՐՈՒՍԱՂԵՍ

մէջ Հ.Մ.Ը.Մ.ի նոր մասնաճիւղի մը հիմնադրութիւնը:

Դժուար թէ կարելի ըլլայ բացատրել, գէթ ուրսուն տարի հայկական ազգագրական քարտէսէն կարծես կորսուած Թիֆլիսի մէջ կրկին կեանք առած Հ.Մ.Ը.Մ.ի շարժումը,

Այլ բացատրութիւն չկայ Հ.Մ.Ը.Մ.ի անիմանալի այս վազքին:

Այլ բացատրութիւն չկայ Հ.Մ.Ը.Մ.ին աննկուն այս յառաջխաղացքին:

Տրամաբանական բացատրութիւն չկայ Հ.Մ.Ը.Մ.ի այս «Յառաջ ընթանանք»-ին:

Անկեղծ ըսած, դժուար թէ կարելի ըլլայ բացատրել, մանաւանդ այս օրերուն, մանաւանդ Լիբանանի այս անձուկ պայմաններուն մէջ, Պէյրութի տոոց սկաուտական-գայիկական առոյգ շարժումը, բանակումը, տողանցքը, ինչու չէ տողանցքները, նոր տարեշրջանի դիմատրումը, դաշտերու բարեկարգումը, ու դեռ աւելին, մինչեւ Գամասկոս պասքեթպոլի խումբին գործուղումը եւ հոն ստեղծած խանդավառութիւնը:

Դժուար թէ կարելի ըլլայ բացատրել, չեմ գիտեր Շուէտի ո՞ր անկիւնը կորսուած Օրէպրու անունով քաղաքին

որուն շուքին տակ այնքան սիրուն կը կայծկլտայ այս երախաներուն ազգային թէ մշակութային զարթօնքը:

Դժուար թէ կարելի ըլլայ մինչեւ հեռուոր Ֆրանսաներ Հ.Մ.Ը.Մ.ի կեդրոններու բացումը, երբ ինչքան հայ կեդրոններ, դպրոցներ կամայ-ակամայ իրենց դռներու փակման սպառնալիքին տակն են:

Վերջապէս, դժուար է բացատրել նոյնիմքն շրջանի՝ Երուսաղէմի մէջ, հակառակ մարդուծի լուրջ պապակին, սկաուտական եւ մարզական գործօն շարքերու ուրախալի երեւոյթը:

Վերջապէս, դժուար թէ կարելի ըլլայ հայ իրականութեան այս տժգոյն օրերուն բացատրել Հ.Մ.Ը.Մ.ին իրապէս փայլուն գործունէութիւնը:

Չեմ գիտեր, ի՞նչպէս բացատրեն:

Գիտեմ սակայն, ու լա՛ւ գիտեմ, որ Քրիստափոր Միքայլէաններու թէ Շաւարշ Քրիսեաններու մարտունակ ոգին հոն է տակաւին:

ԹԵՆԻՍԸ ՊԷՏՔ Է ՄԻՐԵԼ, ԹԵՆԻՍԸ ՊԷՏՔ Է ԶԳԱՆ ՈՒ ԱՊՐԻԼ

«ՄԱՐԶԻԿ»ԻՆ Կ'ԸՍԷ ԹԵՆԻՍԻ ՍՈՒՐԻՈՅ
20 ՏԱՐՈՒԱՆ ԱԽՈՅԵԱՆ ԵՂԲ. ԴԱԻԻԹ ԴԱԻԻԹԵԱՆ

Միշտ հաճելի է զրուցել վեթերան Հ.Մ.Ը.Մ.ականներու հետ: Եղբայրներ-քոյրեր, որոնք օրին մէկը պատմութիւն կերտած են, Հ.Մ.Ը.Մ.ին ախոյեանութիւն եւ բաժակ ապահոված են, ժողովուրդին խանդավառութիւն եւ հրպարտութիւն ներշնչած են, ըսելիք պատմելիք շատ բան ունին:

Հայկահայ եղբ. Դաւիթ Դաւիթեան Հ.Մ.Ը.Մ.ի անուանի վեթերաններէն մէկն է, որուն անունը ոսկի տառերով արձանագրուած է միութեան եւ Սուրիոյ թենիսի պատմութեան մէջ: Տարբեր դասակարգերու մէջ ան Սուրիոյ ախոյեան հանդիսացած է 20 տարի անընդմէջ:

Եղբ. Դաւիթ ծնած է Դամասկոս, 27 Սեպտեմբեր 1962-ին: Հազիւ երկու տարեկան, ծնողքին հետ կը փոխադրուի Հայկ, ուր դժբախտութիւնը կ'ունենայ կորսնցնելու հայրը: «Եօթը տարեկանիս հայրս արկածով մը մահացաւ եւ մայրս անկարող անչափահաս զաւակները ինձմելու, զիս եւ երկու քոյրերս վստահեցաւ Հայկի պատասպարանին», կը պատմէ եղբ. Դաւիթ: Ապա, յիշելով պատանեկութեան տարիները ան կը շարունակու-

կէ: «Իբրեւ պատասպարանի սաներ մենք կը յաճախէինք Ազգային Հայկազեան վարժարան: Կիրակի օրերն ալ Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկսուածութեան կ'երթայինք: Ես «Նապաստակ» խումբին մաս կը կազմէի: Հետո կային եղբայրներ Վիգէն Մարաշլեանը, Խոսրովը (Իրանէն) եւ ուրիշներ: Մեր Աքելյան եղբ. Արմէն Քէօշկերեանն էր: Պատրասպարանին մէջ տիսիփիւն կար, խրատութիւն կար: Հոնկէ սորված եմ կարգ ու կանոնին արժէքը»:

Եղբ. Դաւիթի կեանքին առաջին դարձակէտը կ'ըլլայ պատասպարանին հրաժեշտ տալը: 12 տարեկանին ան կ'աւարտէ Ազգ. Հայկազեան վարժարանը եւ մինչեւ իններորդ կը յաճախէ Քառէն Եփիֆ Ճեմարան, ապա կը նետուի կեանքի ասպարէզ՝ հոգալու համար ընտանիքին կարիքները: Քսան տարեկանին ան կը ծառայէ Սուրիոյ բանակին: Զինուորութենէն վերադարձին, ան կը ճամբորդէ Ֆրանսա եւ վեց ամիս կը խաղայ թենիսի արհեստավարժ սկումբներու մէջ եւ կը շահի քանի մը բաժակ: Ապա, Հայկ վերադառնալով ան կը ստանձնէ հանրաժանօթ պանդոկի մը մարզանքի եւ թենիսի դաշտերուն պատասխանատուութիւնը: Աշխատանք մը, զոր կը շարունակէ 25 երկար տարիներ, մինչեւ 2014:

1984. Դամասկոսի Աբասեաններու թենիսի դաշտը, Սուրիոյ ախոյեանութեան մրցումի ընթացքին:

Թենիսի իր առաջին քայլերուն մասին խօսելով՝ եղբ. Դաւիթ կը պատմէ. թենիսին ծանօթացայ 13 տարեկանիս: Առիթով մը, Հ.Մ.Ը.Մ.ի թենիսի դաշտը այցելութեանս ընթացքին, տեսայ, որ երկու արաբներ թենիս կը մարզուին: Մինչ այդ, թենիսը ինձի համար բոլորովին անձանօթ խաղ մըն էր: Խնդրեցի, որ անգամ մըն ալ ես հարուածեմ: Չմերժեցին եւ սկսայ հարուածել ձախ-աջ, վեր-վար: Դիմացինս սկսաւ հոս-հոն վազվզել՝ գնդակները հաւաքելու համար: Միտեցի այս մէկը եւ մտածեցի, որ ես կրնամ քոնքոլ ունենալ դիմացինիս վրայ եւ գայն մղել, որ դաշտին վրայ ուզածս կատարէ: Այդ պահուն մէջս բուն փափաք մը ծագեցաւ թենիս խաղալու, բայց ո՛չ կարողութիւնը ունէի ուղիթ-գնդակ գնելու, ո՛չ ալ թենիսի անձնական դասերու հետեւելու: Օրերը անցան եւ տարի մը ետք, Լիբանանէն Հայկ այցելող բարեկամ մը Նոր Տարուան առիթով ինձի 25 սուրիական ոսկի նուիրեց: Անմիջապէս գա-

Ձախին՝ 1988. Լիբանանի ախոյեան Քարիմ Խուրիի դեմ, Տեյվիսի բաժակի մրցումի ընթացքին:
Աչին՝ 1998. Սրիլանքա, Տեյվիսի բաժակի մրցումներին:

ցի եւ այդ գումարով չինական ռաքէթ մը գնեցի: Պակսեցաւ գնդակին գումարը՝ կէս սուրիական ոսկի, այդ ալ պարտքի առի ընկերովմէ մը եւ սկսայ առանձինս թենիս խաղալ: Ըսեմ, որ այդ տարիներուն, Հ.Մ.Ը.Մ.ի թենիսի ուսուցիչը ձեմարանի ըսքեզն էր՝ եղբ. Աբրահամ Քէչիշեանը, որուն հետ թենիսի անձնական փորձերու կը հետեւէին շատեր: Այդ օրերու լաւագոյն խաղացողներէն կը յիշեմ Սուրիոյ ախոյեան եղբ. Շահէ Սրուրեանը (ինձմէ առաջ 9 տարի ախոյեան), եղբայրներ Վաչէ Գաբրիէլեանը, Սեւակ Մկրտիչեանը, Վաչէ Մակարեանը եւ Սուրիոյ աղջկանց երկար տարիներու ախոյեանուհի քոյր Մարի Սուրատեանը:

Այնուհետեւ, եղբ. Դաւիթ կը շարունակէ պատմել. «Թենիսի առաջին դաշտս եղաւ պատասպարանին տանիքը: Դպրոցէն կաւիճ «գողցայ» եւ կաւիճով տանիքի պատին վրայ ցանց մը գծեցի: Իսկ ցանցին չափը գիտնալու համար Հ.Մ.Ը.Մ.ի թենիսի դաշտը գացի, ափովս ցանցը չափեցի (մինչեւ հիմա կը յիշեմ՝ չորս ափ եւ քիչ մը) եւ պատասպարան վերադառնալով այդ չափով պատը կաւիճով գծեցի: Այդ տանիքին վրայ խաղալը սակայն ունէր անպատեհութիւն մը. տանիքին վրայ կային լուացքի թելեր, եւ որպէսզի թելերուն չզարնուէի՝ ստիպ-

ւած կ'ըլլայի ծռած խաղալու, առանց գիտնալու, որ այդ դիրքը թենիս խաղալու լաւագոյն դիրքն էր եւ անգիտակցաբար կ'օգնէր, որ լաւ խաղացող դառնամ»:

Ինչ կը վերաբերի յաջողութիւններուն եւ մրցանակներուն, եղբ. Դաւիթ կը վերյիշէ, թէ ինչպէս առաջին ախոյեանութեան կը տիրանայ...: 1979-ի ամրան, Հ.Մ.Ը.Մ. կը կազմակերպէ թենիսի մրցաշարք մը, որուն կ'արձանագրուին 16 մասնակիցներ: Եղբ. Դաւիթ եւս կը փափաքի մասնակցիլ, սակայն կը մերժուի, որովհետեւ պատասխանատուներու աչքին ան «խաղալ չէր գիտեր», «տարիքով փոքր էր»: Մրցաշարքին օրը, վերջին պահուն, մասնակիցներէն մէկը անակնկալօրէն կ'որոշէ չմասնակցիլ եւ կազմակերպիչները ստիպուած գինք նկատի կ'ունենան՝ մրցաշարքի ութերորդ գոյգը ամբողջացընելու համար:

Վիճակաձգութեամբ եղբ. Դաւիթ կը ճակատի բժիշկի մը դէմ, որ երկու տարիէ կը հետեւէր կանոնաւոր մարզումներուն: Կը յաղթէ առաջին մրցումը: Երկրորդ մրցումին պարտութեան կը մատնէ Սուրիոյ 18 տարեկանէն վար ախոյեան Յովսէփ Սրուրեանը: Կիսաւարտականին կը յաղթէ Վաչէ Մակարեանին եւ աւարտականին դէմ յանդիման կու գայ Սեւակ Մկրտիչեանին, որուն դէմ առաջին սէթը կը պարտուի, երկրորդ սէթը կը յաղթէ եւ երրորդ սէթին կը պատահի անակնկալ մը:

Եղբ. Դաւիթ յուզուած կը պատմէ. «Խաղացած պահուս, յանկարծ մէկը գոչեց «Ապու Հայկազ, տեղի մի՛ տար, յաղթէ»: «Ապու Հայկազ»ը հօրս անունն էր, իսկ կանչողը իր ծանօթներէն Միսաքն էր: Հօրս անունը փշաքաղեց մարմինս եւ մեծ ուժ տուաւ ինծի: Այդ խաղին ներկայ էր Սուրիոյ 1975-1980 տարիներու ախոյեան եղբ. Շահէ Սրուրեանը: Ան ինծի մօտեցաւ եւ ըսաւ՝ դուն դաշտին «Աղուէս»ն ես, կըրնաս յաղթել, յաղթէ: Այդպէս ալ այդ խաղը յաղթեցի եւ իբրեւ ախոյեան Դամասկոսի մէջ մասնակցեցայ Սուրիոյ երիտասարդ-

1985. Դամասկոս, թենիսի մրցաշարքի մը ընթացքին:

ներու առաջնութեան մրցաշարքին: Յաղթեցի առաջին մրցումս, նաեւ երկրորդ մրցումս եւ 1980-ին դարձայ Սուրիոյ երիտասարդներու ախոյեան: Տիտղոս մը, զոր պահեցի չորս տարի՝ մինչեւ 1984: Այնուհետեւ 16 տարի դարձայ թենիսի Սուրիոյ երէց տղոց ախոյեան եւ այսպէս 20 տարի անընդմէջ Հ.Մ.Ը.Մ-ի անունը բարձր պահեցի: Ինծմէ առաջ, նման իրագործում ոչ ոք կատարած էր: Եղբ. Շահէ Սրուրեան 4 տարի երիտասարդներու եւ 5 տարի երէցներու ախոյեան էր՝ ընդամէնը 9 տարի: Ես Հ.Մ.Ը.Մ-ի շապիկով 20 տարի կարողացայ առաջնութեան դիրքի վրայ մնալ:

Իսկ երբ 20 տարուան յաջողութեան մասին հարց կը տրուի եղբ. Դաւիթին, ան կը պատասխանէ. «Ուսանիլը կապ չունի: Ասիկա ձեռք է եւ տեւական պատրաստութիւն կը պահանջէ: Բանակի մէջ ծառայութեանս օրերուն միայն թենիս կը խաղայի եւ թենիս կը սորվեցնէի սպաներուն: Այնպէս որ յաճախ օրը 10 ժամ դաշտին վրայ կ'անցընէի: Թենիս կը խաղայի հոգուով-սրտով, սիրելով: Թենիսը պէտք է սիրել, զգալ ու ապրիլ: Թենիսը կը պահանջէ զօրաւոր ֆիզիքական, խելքի արագութիւն, հակադարձութեան արագութիւն, ճիշդ պահուն ճիշդ տեղը հարուածելու կարողութիւն: Ասոնք յատկութիւններ են, որոնք ի ծնէ կ'ըլլան մարդու մը մէջը եւ անպայման սորվելով ձեռք չեն բերուիր:

Եղբ. Դաւիթ թենիսի իր ասպարէզին մէջ արաբական եւ միջազգային բազմաթիւ մրցաշարքներու մասնակցած է արաբական, ասիական եւ եւրոպական բազմաթիւ երկիրներու մէջ: 1986-ին ինք եղած է Սուրիոյ պատմութեան առաջին ներկայացուցիչը Տէյվիսի բաժակի մրցումներուն, Յունաստանի մէջ: Այնուհետեւ, ան Տէյվիսի բաժակի մրցումներուն մասնակցած է 1986-2000: Իրեն համար ներշնչումի աղբիւրներ եղած են Թենիսի 1980-ական տարիներու աստղեր Պիտոն Պորկը, Մաքընրոն, աւելի ուշ նաեւ՝ Ադասին: Հաւատացէ՛ք, կ'ըսէ ան, - ասոնք մեզմէ առաւելութիւն մը չունին: Մենք ալ կրնայինք իրենց նման միջազգային աստղեր ըլլալ, եթէ երբեք իրենց ունեցած յարմարութիւնները ունենայինք, սակայն մեր միջավայրը տարբեր էր իրենց միջավայրէն:

Լաւ խաղացող մը ըլլալու կողքին, եղբ. Դաւիթ եղած է լաւ մարզիչ: Ան պատրաստած է Սուրիոյ ախոյեանները: Սուրիոյ տարբեր ժամանակներու ախոյեաններէն ան կը յիշէ անունները Շահէ Սրուրեանի, Մարի Մուրատեանի, Հրաչ Մակարեանի, Գեղամ Դաւիթեանի եւ հարազատ զաւկին՝ Հայկ Դաւիթեանին:

Լաւ խաղացող մը ըլլալու կողքին, եղբ. Դաւիթ եղած է լաւ մարզիչ: Ան պատրաստած է Սուրիոյ ախոյեանները: Սուրիոյ տարբեր ժամանակներու ախոյեաններէն ան կը յիշէ անունները Շահէ Սրուրեանի, Մարի Մուրատեանի, Հրաչ Մակարեանի, Գեղամ Դաւիթեանի եւ հարազատ զաւկին՝ Հայկ Դաւիթեանին:

1984. Դամասկոսի Արասեաններու թենիսի դաշտը, Սուրիոյ ախոյեանութեան մրցումի ընթացքին:

ՉՕՆ Հ.Մ.Ը.Մ.ԻՆ

Հ.Մ.Ը.Մ.ը վեհ փայլատակեց,
Հայ աշխարհին նոր արեւ պարգեւեց,
Լուսաշող հաւատք, կուռ կամք կռանեց
Իր շրջապատը յոյսով ողողեց:

Հ.Մ.Ը.Մ.ը փառքով պանծալի,
Սերունդներ կերտեց բիւր հրաշալի,
Եղաւ առաջնորդ՝ մեր մեծ հաւատքի,
Անխնայ կրթութեան մարմնի ու մտքի:

Ծաղկաշուշանով խորհուրդ պահեցիր,
Վսեմ գաղափարով դուն գործեցիր,
Բարձրացի՛ր-բարձրացուր դաւանեցիր,
Հերոս մարզիկներ դուն նուիրեցիր:

Հէյ Հ.Մ.Ը.Մ. բարձունք ես անհաս,
Մեր սրտերուն մէջ ամրակուռ միշտ կաս,
Որպէս անբաժան ոգեղէն պինդ մաս,
Անաղարտ գործես, անասան մնաս:

ՏՈՔԹ. ՂԱԶԱՐ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Եղբ. Դաւիթ ամուսնացած է Հ.Մ.Ը.Մ.ական քոյր Թամար Արուշեանի հետ եւ բախտաւորուած երեք մանչ զաւակով՝ Հայկ, Սեւակ եւ Միրաք: Հայկը հօրը նման թենիսի վարպետ խաղացող է:

Եղբ. Դաւիթ Դաւիթեան կ'ափսոսայ, որ այսօր թենիսը իր արժանի տեղը չունի մեր իրականութեան մէջ: Ան կը խոստովանի, որ յաճախ իրեն առաջարկներ ներկայացած են խաղալու օտար խումբերէ, բայց ինք միշտ մերժած է՝ կառչած մնալով Հ.Մ.Ը.Մ-ին եւ անոր «Բարձրացի՛ր-բարձրացուր» նշանաբանին: Թենիսի մեծ սիրահարը ունի մէկ երազ՝ ունենալ թենիսի ակադեմիա մը, ուր հայ պատանիներ յաճախեն եւ թենիս խաղալ սորվին, թենիսը սիրեն եւ թենիսին ծանօթանան: Իսկ երազները միայն հէքիաթներու մէջ չէ, որ կ'իրականանան...

ԿԱՆԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՑԱՆՅԵՐՈՒ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎՆԱՍՆԵՐԸ

Վ. Աւագեան ՊԵՅՐՈՒԹ

Փետրուար 2004-ին, երբ ընկերային ցանցերու առջինները՝ Facebook-ը ծնաւ, ոչ ոքի միտքէն կ'անցնէր, որ այսօրուան տարածումը եւ ընդունելութիւնը կրնար գտնել ան:

Ընկերային ցանցերով մեր կեանքը փոխուեցաւ, աւելի ճիշդ է ըսել՝ այլափոխուեցաւ, որովհետեւ մենք մուտք գործեցինք մարդկային նոր ժամանակաշրջան: Վաղը ընկերաբաններ մարդկութեան ընկերային կեանքը պիտի բաժնեն ընկերային ցանցերէն առաջ եւ ցանցերէն ետք ժամանակաշրջաններով:

Առաջը կրնայ ծանօթ չըլլայ այսօրուան պատանիներուն եւ երիտասարդներուն: Ընկերային ցանցերէն առաջ ընտանիքի անդամները իրարու մօտ կը հաւաքուէին, ազատ ժամերուն միասին կը զրուցէին, հեռաւոր բարեկամներու հետ հաղորդակցելու համար նամակ կամ ե-նամակ կը գրէին, երբեմն-երբեմն ալ՝ նկարներու աւրում կը հանէին ու կը թերթատէին:

Ընկերային ցանցերէն ետքը բոլորովին տարբեր է, որովհետեւ ամէն ինչ մեքենականացած է: Մարդկային գործօնը, կապն ու ջերմութիւնը նուազագոյնի իջած են:

Ընկերային ցանցեր օգտագործողներ, կամ ինչպէս հայաստանցիները պիտի ըսէին՝ օգտատէրեր առանձնացած եւ յաճախ իրենք իրենց վրայ փակուած մարդիկ են, որոնք օրական ընկերային ցանցերով կ'արթնան, ընկերային ցանցերով կը շնչեն եւ ընկերային ցանցերով ալ կը քնանան:

Ընկերային յարաբերութիւններ, ընտանեկան հանդիպումներ մի՛ փնտռէք այլեւս: Քանի ընկերային ցանցերը կան, այդ բոլորին ի՞նչ պէտքը կայ: Ընկերային ցանցերը իրարու կը մօտեցնեն հազարաւոր քերթեթեր հեռու ապրող հարազատներ, նախկին բարեկամ-բարեկամուհիներ, ծանօթներ թէ անծանօթներ: Ընկերային ցանցերը մինչեւ իսկ գոյգեր կ'ամուսնացնեն եւ... ամուսնալուծման կ'առաջնորդեն: Ընտանիքներ կը կազմեն ու երբեմն ալ... կը քանդեն:

Ընկերային ցանցերը յաճախ կը փոխարինեն ընկերային ու միութեանական հանդիպումներ: Շատեր այլեւս ժողովներու կարիքը չեն զգար, այնքան ատեն որ, ըստ իրենց, ընկերային ցանցերը կարելիութիւնը կ'ընծայեն միտքերու փոխանակման եւ կարծիքներու ձեւաւորման:

Ընկերային ցանցերը շատ աւելին են՝ քան հաղորդակցութեան սովորական ցանցերը, որովհետեւ անոնք կը ծառայեն նաեւ քաղաքական նպատակներու: Ընկերային ցանցերով գոյնգոյն յեղափոխութիւններ կը պատրաստուին: Ընկերային ցանցերով

բարոյական թէ քաղաքական հասկացողութիւններ կը քանդուին, դեկավարութիւններ կը վարկաբեկուին եւ ամէնէն նուիրական նկատուած արժէքները նոյնիսկ կ'ոտնակոխուին:

Ընկերային ցանցերու աշխարհին մէջ, ամէն մարդ ինքզինքին իրաւունք կու տայ խօսելու ամէն ինչի մասին: Բնական է, որ ամէն մարդ ամէն հարցի մասին կարծիք ու կեցւածք ունենայ: Հարցը հոն չէ: Հարցը հոն է, երբ ենթական կը կարծէ թէ ինք ամենագէտ է եւ կը սկսի դաս տալ տուեալ մարզի մը մասնագէտին կամ պատասխանատուին: Այսպէս, խանութպանը կը ճառէ փիլիսոփայութիւն, մարզիկը՝ քաղաքականութիւն, առեւտրականը՝ բժշկութիւն եւ շարքը երկար է:

Այս բոլորը տակաւին կրնան հասկնալի ըլլալ, բայց կան արտաւոր կարգ մը երեւոյթներ, որոնց ի տես՝ կարելի չէ լուռ մնալ եւ տեղ մը չըսել, թէ այս ընթացքով ո՞ւր կ'ուզէք հասնիլ մարդիկ եւ ո՞ւր կ'ուզէք հասցնել մեզ, իբրեւ մարդկութիւն եւ ազգային հաւաքականութիւն:

Խօսինք օրինակներով. մարդիկ ի՞նչ նպատակ կը հետապնդեն առտու, կէսօր, իրիկուն, իրենց կերած ուտելիքները նկարելով եւ զանոնք ընկերային ցանցերուն վրայ գետեղելով:

Արդեօք ի՞նչ բանի կը ծառայեն ամէն քայլափոխի կատարուած **չէք ինչ**-ները, թէ այժմ հոս եմ, քիչ ետք՝ հոն եմ, աւելի ուշ՝ մէկ այլ տեղ եմ:

Ամէն մարդ ազատ է, ո՛ւր կ'ուզէ կ'երթայ ու կու գայ: Իսկ ինչո՞ւ անպայման մարդիկ պէտք է գիտնան իր գացած-եկած տեղերը:

Ինչո՞ւ կերուխումի մեր բոլոր սեղանները պէտք է նկարել եւ ընկերային ցանցերով ներկայացնել: Ի՞նչն է օգուտը եւ շահը այդ բոլորին, բացի անկէ՞ որ մարդոց ցոյց տանք, թէ տեսէ՞ք, մենք ինչեր գիտենք եփել եւ ուտել: Տեսէ՞ք, մենք ինչեր կը խմենք եւ ի՞նչպէս սեղան կը շտկենք:

Եւ դեռ, ի՞նչն է օգտակարը մեր անձնական թէ ընտանեկան **Ֆոթոշուք**-երը, տունը կամ նկարիչին մօտ յատուկ կերպով նկարուած նկարները այլոց սեփականութիւնը դարձնելը: Ի վերջոյ, ամէն մարդ բնորդ չէ, **մանրքէն** չէ, որ իր նկարները արուեստի մէկական նմոյշներ ըլլան: Մեր նկարները ուրիշին ի՞նչ: Իսկ ուրիշին նկարները մեզի ի՞նչ:

Բայց կայ աւելին: Տանտիկիւններ կրնան ըսել, թէ ինչո՞ւ թրքական ճաշերու, ասեղնագործութիւններու, ճեռային աշխատանքներու կամ, առհասարակ, թրքական տարբեր նախաձեռնութիւններու էջեր կը հաւնին (like կ'ընեն) կամ կը բաժնեկցին (share կ'ընեն): Որո՞ւ, ի՞նչ ըսելու համար:

Նոյնը նաեւ տղամարդոց պարագային, թրքական տարբեր էջերու բարեկամ ըլլալը, Թուրքիան եւ այսպէս կոչուած իր բարեմասնութիւնները տարածելն ու գովելը ի՞նչ շահ ունի արդեօք մարդոց, որոնք թրքական շարունակուող Յեղասպանութեան հետեւանքները կը կրեն ամէն ամէն օր ու ամէն տեղ:

Հապա՞ ամուսնութեան մեղրալուսինը Թուրքիա անցուցած հայ գոյգին հպարտութիւնն ու քաջութիւնը՝ Պոլիսէն նկարուած նկարներով: Ազգային ողբերգութիւն կամ աղէտ չէ՞ արդեօք այս մէկը:

Ինչ որ նորութիւն է, անպայման օգտակար չէ: Նորոյթը, մոտայիկը նկարուելին է, ընկերային ցանցերու վրայ երեւիլը եւ առաւելագոյն թիւով like-եր հաւաքելն է: Կ'արժէ, ուրեմն, տկար յիշողութեան տէր ունեցող մարդոց յիշեցնել, որ ընկերային ցանցերը ստեղծուած են մարդոց համար եւ ոչ թէ մարդիկ՝ ընկերային ցանցերու համար: Իսկ երբ մարդիկ կ'անգիտնան այս բոլորը եւ գիշեր-ցերեկ անոր գերին կը դառնան, օրը 24 ժամ՝ դուռ-դրացիին գացած-եկած տեղերուն հետեւելու համար, կերած-խմածը գիտնալու համար: Անոնք կը վերածուին հիւանդագին պարագաներու:

Ու չզարմանանք, որ այսօր Մ. Նահանգներու մէջ արդէն ստեղծուած են ընկերային ցանցերու **թերափիի**, այսինքն՝ ընկերային ցանցերու հիւանդութեանն, կամ աւելի ճիշդը՝ մոլութեանն դարմանուելու կեղրոններ:

Ամէն ինչին չափաւորը լաւ է, չափազանցութիւնը մոլութիւն է, եւ հետեւաբար վնասակար է: Իսկ վնասը այս պարագային միայն անձին եւ ընտանիքին չէ որ կը հասնի, այլ՝ ամբողջ ընկերութեան եւ ազգին:

Միասնաբար կանխենք ուրեմն այդ վնասը, բարոյական թէ ազգային վնասը, մեր գաւակներուն եւ թոռներուն խնայելու համար կացութիւններ, որոնց դարմանումը վաղը ուշ պիտի ըլլայ, չըսելու համար՝ անկարելի պիտի ըլլայ:

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ՏՈՒՐՔ ԵՒ ՊԱՅՔԱՐԻ ՈՒԽՏ

Կիրակի, 18 Գեկտեմբերի 2023-ին, Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ.ի անդամները եւ Արցախեան պատերազմներուն զոհուած եղբայրներու հարազատները այցելեցին Եռաբլուր, 2022 տարւան վերջին օրերուն իրենց յարզանքի տուրքը մատուցելու եւ պայքարի ուխտը վերանորոգելու նպատակով:

Ս. Վարդանանց նահատակաց մատրան մէջ մատուցուած հոգեհանգստեան արարողութենէն ետք, ներկաները սկստուներու ուղեկցութեամբ խնկարկեցին եւ ծաղիկներ խոնարհեցին զոհուած Հ.Մ.Ը.Մ.ական եղբայրներու շիրիմներուն:

Յաւե՛ր թժ փառք Զեզ...:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԾ Հ.Մ.Ը.Մ.ԱԿԱՆ ՔՈՅՐ-ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԻ ՀԵՏ

Թղթակից ԵՐԵՒԱՆ

11 Փետրուար 2023-ին, Հ.Մ.-Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ-ի կենտրոնական գրասենյակում տեղի ունեցավ հանդիպում՝ Սփիւռքի տարբեր շրջաններից (Սիրիա, Լիբանան, Իրաք...) Հայաստան տեղափոխուած Հ.Մ.-Ը.Մ.ական քոյրերի եւ եղբայրների առաջին խմբի հետ, որտեղ ներկայացուեց «Բարեկամների ակումբ»-ի ստեղծման նպատակները եւ համագործակցութեան հեռանկարները:

Տեղի ունեցավ մտքերի փոխանակում եւ հետագայ ծրագրերի քննարկում:

Օր մը ետք, 12 Փետրուարին, Հ.Մ.-Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ-ի կենտրոնական գրասենյակում, «Բարեկամների ակումբ»-ի կազմակերպական նպատակների ներկայացման, համագործակցութեան հնարաւորութիւնների եւ ուղղութիւնների քննարկման նպատակով, հանդիպման էին հրաւիրուել հիմնականում Իրանից Հայաստան մշտական բնակութեան տեղափոխուած մի խումբ միութենականներ:

Յայտնենք, որ ակումբի աշխատանքներին կարող են միանալ բոլոր

Հ.Մ.Ը.Մ.ականները եւ համակիրները, ովքեր այս պահին բնակուում են Հայաստանում եւ տարբեր պատճառներից ելնելով չեն կարող կրել անդամի, կանոնադրութեամբ նախատեսուած իրաւունքներն ու պարտականութիւնները:

Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ-Ի «ՎԱՀԱՆ ՉԵՐԱԶ» ՄԱՍՆԱԾԻՂԻՆ ԱՆԴԱՍՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԸ

Թղթակից ԵՐԵՒԱՆ

Երեւանի Արաբկիր համայնքի Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ-ի «Վահան Չերազ» մասնաճիւղը կատարեց անդամական իր ընդհանուր ժողովը եւ քննարկեց մասնաճիւղին անցնող տարուան գործունէութիւնը: Ժողովին մասնակցեցան մասնաճիւղին 16 տարեկանէն վեր անդամները:

Ժողովի աւարտին, քուէարկութեամբ ընտրուեցաւ մասնաճիւղին հընգանդամ նոր վարչութիւնը՝ բաղկացած հետեւեալ քոյր-եղբայրներէ.- քոյրեր Մեղեղի Յարութիւնեան, Անի Ճիւնճեան, եղբայրներ Վիգէն Յովհաննիսեան, Կարօ Արթին եւ Բաֆֆի Քէնտիրճեան:

ԱՒԱՆԴԱԿԱՆ ՆԱԽԱՏՕՆԱԿԻ ԵՐԹ՝ ԹԻՖԼԻՍԻ ՄԷՋ

Թղթակից ԹԻՖԼԻՍ

Շաբաթ, 4 փետրուար 2023-ը նախատունակն էր Սուրբ Սարգիս զորավարի տօնին, եւ ընկալեալ աւանդուլթեան համաձայն, ՀՄԸՄ-ի Թիֆլիսի սկաուտները իրենց մասնակցութիւնը բերին այս առիթով կազմակերպուած ժողովրդային երթին:

Թափօրը Սուրբ էջմիածին եկեղեցիէն ուղղուեցաւ Սուրբ Սարգիս մատուռ, ապա՝ Սուրբ Գէորգ եկեղեցի, ուր երիտասարդներուն բաժնուեցան աղի կակուծներ:

«ՀԱՅ ՍԿԱՈՒՏԻ ՕՐ»ՈՒՄՆ ԱՐԺԱՆԱՎԱՅԵԼ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹՒԻՆ՝ ԼԻՔԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

Թղթակից ՊԵՅՐՈՒԹ

Հովանաւորութեամբ Հ.Մ.-Ը.Մ.ի Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան, նախագահութեամբ Լիբանանի Հայոց Թեմի Առաջնորդ Շահէ Արք. Փանոսեանի եւ կազմակերպութեամբ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Լիբանանի Շրջանային Սկաուտ խորհուրդի եւ խմբապետական կազմի, «Հայ Սկաուտի Օր»ը արժանավայել կերպով նշուեցաւ Կիրակի, 19 Փետրուար 2023-ին, երեկոյեան ժամը 5-ին, «Յակոբ Տէր Մելքոնեան» թատերասրահին մէջ:

ԲԱՅՈՒՄԸ ԵՒ ԲԱՅՄԱՆ ԽՕՍԲԸ

Տօնակատարութիւնը ընթացք առաւ Լիբանանի, Հայաստանի, Արցախի եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկաուտական քայլերգներով:

Բացման խօսքը արտասանեց Շրջանային Սկաուտական խորհուրդի ատենապետ եղբ. Յակոբ Չալաքեան: Եղբայրը լուսարձակի տակ առաւ մերօրեայ դժուար ու ծանր պայմանները՝ Հայաս-

տանի, Արցախի եւ Սփիւռքի մէջ, շեշտելով, որ այս բոլորին մէջ «Հայ Սկաուտի Օր»ը կու գայ յոյս ու հաւատք ներշնչելու հաւաքական մեր կարողութեան եւ ընելիքներուն նկատմամբ: «Հ.Մ.Ը.Մ.ը՝ իր առաքելութեան հաւատարիմ, կը շարունակէ իր երթն ու գործունէութիւնը՝ հակառակ տիրող ծանր պայմաններուն, իբրեւ նպատակ ունենալով կերտել տիպար հայ քաղաքացիներ, որոնք գիտակից են իրենց կոչումին ու պարտականութիւններուն», ըսաւ ան:

Եղբ. Չալաքեան դիտել տուաւ, որ «Հայ Սկաուտի Օր»ը այս տարի նուիրուած է Արցախին եւ Արցախի մէջ իր արդար իրաւունքներուն պաշտպան հայութեան, որովհետեւ հայ սկաուտը լաւապէս կը գիտակցի, որ առանց Արցախի՝ մեր ամբողջ հայրենիքն ու պետականութիւնը կը վտանգուին, ուստի այս ծանր օրերուն Արցախի կողքին ըլլալն ու զօրակցելը լոկ պարտականութիւնն է, այլ՝ իսկական համոզում, ազգային գիտակցութիւն եւ յարգանք՝ թէ՛

Թանակներու համար մարտնչումնե-
րուն եւ անոնց կերտման ուղիին վրայ
Հ.Մ.Ը.Մ-ը ունի իր դերն ու ներդրումը:

**ԳԵՂԱՐՈՒԵՍԱԿԱՆ
ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ**

Տօնակատարութեան ընթացքին
երէց-պարմանուհիներ, արի-արենոյշ-
ներ եւ գայլիկ-արծուիկներ ներկայա-
ցուցին Արցախին նուիրուած ներկայա-
ցում մը, որ կը ներառէր պար, երգ եւ
ասմունք: Յուցադրուեցաւ նաեւ տես-
երիզ մը, որուն ընդմէջէն Հայաստա-
նէն, Արցախէն եւ աշխարհի գանազան
երկիրներէն Հ.Մ.Ը.Մ-ականներ կը
շնորհաւորէին «Հայ Սկաուտի Օր»ը եւ
բարեմաղթութիւններ կատարելով՝
իրենց սրտի խօսքը կ' ուղղէին Հ.Մ.-
Ը.Մ-ին մեծ ընտանիքին:

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆԸ

Օրուան բանախօսն էր Հ.Մ.Ը.Մ-ի
Կեդրոնական Վարչութեան նախկին
անդամ եղբ. Բաֆֆի Կէօօղլանեան:
Եղբայրը իր խօսքին սկիզբը լուսարձա-
կի տակ առաւ այն իրողութիւնը, որ
«Հայ Սկաուտի Օր»ուան ճիշդ Վարդա-
նանց տօնին նշումը լոկ զուգադիպու-
թիւն չէ, այլ՝ Հ.Մ.Ը.Մ-ի սկաուտները
ամէն տարի Վարդանանց հերոսներու
վճռակամութենէն, հայրենասիրութե-
նէն եւ հաստատակամութենէն ոգեւո-
րուելով՝ կը լիցքաւորուին եւ իրենց եր-
դումը կը վերանորոգեն:

Ապա, եղբայրը դիտել տուաւ, որ
«Հայ Սկաուտի Օր»ուան տօնակատա-
րութիւնը 44 տարեկան դարձած պան-

այսօր շրջափակման պայմաններուն
մէջ պայքարողներուն եւ թէ՛ այդ սրբա-
զան հողին համար նահատակուողնե-
րուն վեհութեան նկատմամբ: Եղբայր
Չպլաքեան նաեւ նշեց, որ հայ սկաուտը
քաղելիքներ ունի Վարդանանց սերուն-

դէն, անոր հայրենասիրութեան եւ հայ-
րենանուիրումի ոգիէն, այն՝ որ պայքա-
րի կը մղէ եւ յստակ պատգամ կը յղէ,
թէ նոյնիսկ ճակատամարտի կորուստի
պարագային, պատերազմը կորսնցնելու
իրաւունք չունի հայութիւնը, իսկ յար-

ծալի սովորութիւն մըն է, որ սկիզբ առած է եւ հաճոքով կատարուող պարտականութեան վերածուած է Լիբանանի մէջ, ուրկէ հետզհետէ տարածուած է Սփիւռքի բոլոր այն գաղութները, ուր Հ.Մ.Ը.Մ. գոյութիւն ունի ու հասած է մինչեւ մայր հայրենիք եւ Արցախ: Այս ծիրին մէջ, ան յիշեց, թէ ինչպէ՛ս կայծը տրուած է հայ սկաուտին տօն յատկացրնելու եւ գայն Հ.Մ.Ը.Մ.ի տօնացոյցին մէջ նուիրականացնելու:

Շարունակելով, բանախօսը դիտել տուաւ, որ վերջին տարիներուն մարդկութեան դիմաց ցցուած դժուարութիւնները եւ քորոնա ժահրին պարտադրած նոր ապրելակերպը իր աւերները գործեց մեծ թիւով մարդոց նկարագրին, վարուելակերպին, կենցաղին եւ հարցերու մօտեցման ու անոնց հակադէցուցութեան վրայ, եւ այս բոլորին արտացոլացումը բացայայտօրէն նկատելի է հաւաքական շատ մը գործունէու-

թիւններու եւ անոնց արդիւնաւէտութեան նահանջին վրայ:

«Մենք՝ իբրեւ հայ ժողովուրդ, այս բոլորին կողքին, այսօր կ'ապրինք նաեւ լուրջ տագնապներ: Հայաստանի մէջ արձանագրուող վերիվայրումները եւ անորոշ վիճակը, Արցախեան 44-օրեայ պատերազմը եւ անոր պատճառած ծանր կորուստներն ու հետեւանքները, եւ ի վերջոյ Արցախի շրջափակումը կը պարտադրեն ծանր մտահոգութիւններ եւ ցաւեր: Տակաւին կան լիբանանեան կեանքին մէջ առկայ բազում դժուարութիւնները, մերձակայ մեր գաղութներու, յատկապէս Հայէպի մէջ վերջերս ստեղծուած նոր տագնապը, որոնք չեն կրնար աննկատ անցնիլ եւ իրենց հետքը չթողուլ հայկական իրականութեան մէջ: Հակառակ այս բոլորին, բազում այս մարտահրաւէրներուն մէջ միշտ ալ լուսարձակը իր վրայ հրաւիրեց Հ.Մ.Ը.Մ.ական սկաուտը ամէնուրեք:

Երէկ ան ներկայ էր Պէյրութի նաւահանգիստի պայթումին պատճառով ստեղծուած ահաւոր վիճակին մէջ՝ իր հայրենակիցներուն հասնելու, անոնց ցաւը մեղմացնելու: Արցախի մէջ ան ներկայ էր ո՛չ միայն արցախցիներու կողքին, այլ նոյնիսկ՝ առաջին ճակատներու վրայ, իր իսկ կեանքով պաշտպանելու սրբազան հողը: Այսօր մենք Հ.Մ.Ը.Մ.ական սկաուտը կը տեսնենք Սուրիոյ, յատկապէս Հայէպի թաղերուն մէջ, ակումբներէ ներս, հոն, ուր կարիքը կայ նեցուկի, պաշտօնական հիւրերու ընդունելութեան, ամէն տեսակ օգնութեան: Սիրտ լեցնող, անժխտելի ու դժուար գտանելի իրականութիւն է ասիկա», շեշտեց ան:

Եղբ. Կէօլօղլանեան հաստատեց, որ մերօրեայ մտահոգութիւններն ու վիշտերը թօթափելու, կազմակերպուած ծրագրերը մշակելու եւ զանոնք գործադրելու համար պէտք ունինք նախ՝

մեր հաւաքական ապագային հանդէպ մեծ յոյսի, երկրորդ՝ մեր երիտասարդութեան պայծառամտութեան եւ ձեռներէցութեան նկատմամբ մեծ, խոր ու իսկական հաւատքի, որոնց լաւագոյն աղբիւրն ու դարբնոցը Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկառուութիւնն է:

«Մեր այս օրերուն, երբ ընկերութիւնը լեցուն է մոլորեցնող եւ ձիւղ ուղիէն շեղեցնող այլազան անիմաստ ժամապաճառութիւններով եւ մոլութիւններով, Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկառուական հաւաքութիւններն ու աշխատանքները կը շարունակեն մնալ այն ապահով ու մաքրամաքուր միջավայրը, ուր հայ մանուկը, պատանին եւ երիտասարդը իրենց կեանքի ամէնէն զգալուն ու նուրբ փուլին, ամբօրէն կը պաշտպանուին իրենց դէմ յանդիման կանգնած այլազան մարտահրաւէրներու դէմ», ըսաւ եղբ. Կէօփօղլանեան եւ անդրադարձաւ երեք հիմնական յատկութիւններու, որոնք

բոլոր ժամանակներու եւ այլազան վերիվայրումներու ընթացքին Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկառուութիւնը կը պահեն լուսաւոր բարձունքի վրայ՝ պարտականութեան գիտակցութիւն, ծառայութեան ոգի եւ փոխադարձ յարգանք:

Խօսքին աւարտին, եղբ. Կէօփօղլանեան յայտնեց, որ կ'արժէ խոնարհիլ միութեան հիմնադրութեան եւ անոր երթի երաշխաւորման մէջ ներդրում ունեցած Հ.Մ.Ը.Մ.ականներու յիշատակին առջեւ: Եղբայրը երախտագիտութիւն յայտնեց միութեան սկառուական ջահը այսօր բարձր պահող վարչականներուն, Սկառուական Խորհուրդներու անդամներուն, Հ.Մ.Ը.Մ.ական սկառուներուն, աստիճանաւորներուն եւ խմբապետներուն: «Միշտ յիշեցէք, որ միայն բժախնդրօրէն ծրագրած ձեր յայտագիրները եւ կրնկակոխ գործադրած աշխատանքներն են, որոնք կ'երաշխաւորեն ձեր այսօրուան ընտրած

նշանաբանը՝ «Դէպի պայծառ յաղթանակ»ի գնացքը», շեշտեց եղբ. Կէօփօղլանեան (Խօսքին ամբողջութիւնը տեսնել էջ 20-22):

ՓԱԿՈՒՄԸ ԵՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ՕՐ ՀՆՈՒԹԵԱՆ ԽՕՍՔԸ

Օրուան բանախօսին խօսքէն ետք, ելոյթ ունեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Լիբանանի շեփորախումբը: Այնուհետեւ, տօնակատարութեան փակումը կատարուեցաւ Առաջնորդ Շահէ Արք. Փանոսեանի օրհնութեան խօսքով: Առաջնորդը իր խօսքին մէջ շնորհաւորեց սկառուական կազմը եւ շեշտեց, որ «Հայ Սկառուի Օր»ուան առիթով մեր ուշադրութիւնը կը հրաւիրուի դէպի հայրենիք, որպէսզի տարբեր աչքով դիտենք մեր հայրենիքն ու մեր երիտասարդութիւնը, որոնք մեր երաշխիքն են: Ան նշեց, որ անցնող տարիներուն տագնապալի օրերը, թէ՛ հայրենիքին եւ թէ՛ Սփիւռքի մէջ, կարողացանք յաղթահարել՝ շնորհիւ միասնութեան, գիրար բարձրացնելով, վերարժեւորելով մեր հայրենիքի տեսլականը եւ մեր մէջ վառ պահելով հայոց ոգին:

Հուսկ, տօնակատարութիւնը փակուեցաւ շեփորախումբին կողմէ «Յառաջ նահատակ» քայլերգի կատարումով:

Լուսանկարները՝ Սեւակ Սաղպագարեանի:

ՄԻՋ-ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ ԼԻՔԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

Թղթակից ՊԵՅՐՈՒԹ

Կազմակերպութեամբ Հ.Մ.-Ը.Մ.-ի Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան, Երկուշաբթի, 30 Յունուար 2023-ին, «Հ.Մ.-Ը.Մ.-Աղբալեան» մարզամշակութային կեդրոնի «Հրայր Մարուխեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ միջ-վարչական ժողով, մասնակցութեամբ՝ Հ.Մ.-Ը.Մ.-ի Պէյրութի,

Պուրճ Համուտի, Այնճարի, Ջահլէի, Անթիլիասի, Ժրաէյտէի, ձիւնիի եւ Պաուչրիէի վարչութիւններու լրիւ կազմերուն:

Աւելի քան երկու ժամ տեւած ժողովին ընթացքին տեղի ունեցաւ կարծիքներու փոխանակում: Արժարժուեցան չորջանին դիմադրաւած դժուարութիւնները երկրի տնտեսական ծանր պայմաններուն մէջ, ինչպէս նաեւ՝ յառաջիկային իրականանալիք աշխատանքները:

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ՝ ԱՐՑԱԽԻ ՇՐՋԱՓԱԿՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Թղթակից ՊՈՒՐՃ ԸՍՍՈՒՏ

Կիրակի, 12 Փետրուար 2023-ին, Հ.Մ.-Ը.Մ.-ի Լիբանանի Պուրճ Համուտի մասնաճիւղի Ա. եւ Բ. Միաւորներու «Վիգէն Ջաքարեան» եւ «Շուշի» փաղանգները ունեցան դասախօսութիւն մը Արցախի չրջափակման մասին:

Փաղանգին անդամները դասախօսութենէն թելադրուած՝ սկսան մտածել լուծումներու մասին, իբրեւ «Վիգէն Ջաքարեան» եւ «Շուշի» անունները կրող փաղանգներ, թէ ինչպէ՛ս կրնան իրենց ներդրումը ունենալ Արցախի գոյատեւման:

Հ.Մ.-Ը.Մ.-ի ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏԻ ՄԱՍՆԱԾԻՒՂԻ ԳԻՏԱՇԽԱՏԱՆՈՑԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ

Թղթակից ՊՈՒՐՃ ԸՍՍՈՒՏ

Հ.Մ.-Ը.Մ.-ի Պուրճ Համուտի մասնաճիւղի «Վիգէն Ջաքարեան» երէցական փաղանգը Կիրակի, 15 Յունուար 2023-ին կազմակերպեց «Arduino Workshop»-ը, որ պսակուեցաւ մեծ յաջողութեամբ՝ լայն հետաքրքրութիւն ստեղծելով իր շուրջ:

Աշխատանոցին մասնակիցները բաժնուեցան 6 խումբի եւ առիթը ունեցան զարգացնելու «Arduino»-ի եւ ելեկտրոնիկի կապուած իրենց գիտելիքները: Աշխատանոցները վարեցին «Volt Lebanon»-էն լիբանանահայ մասնագէտներ Շանթ Գազանճեան եւ Կարէն Արապկիրեան:

Յայտագիրին աւարտին տեղի ունեցաւ խմբակային մարտահրաւէր մը, ուր առաջին հանդիսացաւ եղբայրներ Մարք Կիլիկիլեանէ, Յարութ Մաւեանէ եւ Նազօ Փօլատեանէ բաղկացած խումբը: Անոնք արժանացան «Narince» հաստատութեան կողմէ տրամադրուած «Arduino»-ի հիմնական սարքեր:

Հարկ է նշել, որ յայտագիրի աւարտին գիտաշխատանոցի վարիչներուն տրուեցաւ փաղանգի եղբայրներուն կողմէ պատրաստուած յուշանուէր մը:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԺԸՏԷՅՏԵԻ ՄԱՍՆԱԾԻԴԻՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԵՐԿՕՐԵԱՅ ՍԵՄԻՆԱՐԸ

Թղթակից ժԸՏԷՅՏ

Կազմակերպութեամբ Հ.Մ.Ը.Մ-ի Ժրտէյտէի մասնաճիւղի վարչութեան, Շաբաթ, 4 եւ Կիրակի, 5 Մարտ 2023-ին, Հ.Մ.Ը.Մ-ի ձիւնիի ակումբին մէջ տեղի ունեցաւ դաստիարակչական երկօրեայ սեմինար:

Սեմինարին բացման խօսքը արտասանեց մասնաճիւղի վարչութեան ատենապետ եղբ. Երուանդ Յովհաննէսեան: Եղբայրը յոյս յայտնեց, որ սեմինարը արդիւնաւէտ ըլլայ եւ իր նպատակին ծառայէ: Ան բարի աշխատանք մտղթեց մասնակիցներուն:

Դասախօսութեամբ հանդէս եկաւ Հ.Մ.Ը.Մ-ի Կեդրոնական վարչութեան

ատենապետ եղբ. Վաչէ Նաճարեան: Ան ներկայացուց միութեան կեանքին մէջ, յատկապէս մասնաճիւղային մակարդակի վրայ, Սկստական Խորհուրդ եւ վարչութիւն կապերը: Եղբայրը շեշտը դրաւ փոխադարձ յարաբերութեան առողջ եւ շինիչ ըլլալուն վրայ, որովհետեւ այդ մէկը մեծապէս պիտի նպաստէ աշխատանքներու հեղասահ եւ արդիւնաւէտ ընթացքին:

Հ.Մ.Ը.Մ-ի Լիբանանի Շրջանային Սկստական Խորհուրդի ատենապետ եղբ. Յակոբ Զպլաքեան խօսեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ-ի սկստական Ներքին Ծրագիր-Կանոնագիրին մասին: Ան անդրադարձաւ Հ.Մ.Ը.Մ-ի սկստական շարքերուն, մասնաճիւղի խմբապետին, միաւորի խմբապետական կազմին պար-

տաւորութեան եւ դերակատարութեան:

Լիբանանի Շրջանային Սկստական Խորհուրդի անդամ քոյր Ռիթա Գրիգորեան մասնակիցներուն բացատրեց, թէ ի՞նչպէս պէտք է վերաբերիլ դժուար կացութիւններու մէջ գտնուելու պարագային՝ տալով համապատասխան ցուցմունքներ:

Շրջանային մոկլի ճիւղի խմբապետ քոյր Թային Փափիրեան մանրամասն կերպով ներկայացուց միաւորի խմբապետ եւ խմբապետուհի, Սկստական Խորհուրդ եւ միաւորի խմբապետական կազմ յարաբերութիւնները եւ համապատասխան հանգամանքները յարդեղու կարեւորութիւնը:

Սեմինարին իրենց մասնակցութիւնը բերին Ժրտէյտէի մասնաճիւղին վարչութիւնը, Սկստական Խորհուրդը եւ մասնաճիւղին խմբապետական կազմը:

Երեկոյեան տեղի ունեցաւ կլոր սեղան, որուն ընթացքին արծարծուեցան մասնաճիւղին դիմագրաւած դժուարութիւնները: Խօսուեցաւ զանոնք շրջանցելու կարելիութիւններուն մասին:

Սեմինարը փակուեցաւ «Յառաջ նահատակ» քայլերգով:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԳԱՄԻՇԼԻԻ ՄԱՍՆԱԾԻՂԻ ՄԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ՇԱՐՔԵՐՈՒ ԱՍՏԻՃԱՆԱՏՈՒՉՈՒԹԻՒՆ...

Թղթակից ԳԱՄԻՇԼԻ

Հովանաւորութեամբ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Գամիշլիի մասնաճիւղի վարչութեան, կազմակերպութեամբ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Գամիշլիի մասնաճիւղի Սկաւտ. Խորհուրդին, Կիրակի, 15 Յունուար 2023-ին, ներկայութեամբ մասնաճիւղի վարչութեան ատենապետ եղբ. Անդրանիկ Սարգիսեանի եւ Սկաւտ. Խորհուրդի ատենապետ եղբ. Մա-

նուկ Դաւիթեանի, Ազգային Եփրատ նախակրթարանին մէջ տեղի ունեցաւ աստիճանատուջութիւն, ձեռամբ մասնաճիւղի խմբապետուհի քոյր Նանար Սարգիսեանի:

Փոխ խմբապետի աստիճան ստացան հետեւեալ եղբայրն ու քոյրերը.- Գէորգ Նազարեան, Արազ Կրպոյեան, Ալիք Մատարճեան, Մարինա Աւետիսեան, Մէլի Սարգիսեան, Սերլի Մելքոնեան, Սեւան Մինասեան եւ Մենար Կենճոյեան (ճամբորդութեան պատճառով բանաւոր բացակայ): Փոխ Առաջնորդի աստիճան ստացաւ եղբ. Նուպար Աւետիսեան:

Աւարտին, աստիճանաւորական կազմը մտերմիկ ընթրիք մը ունեցաւ վարչութեան եւ Սկաւտ. Խորհուրդին հրաւերով:

... ԵՒ ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Կիրակի, 26 Փետրուար 2023-ի երեկոյեան ժամը 6-ին, Հ.Մ.Ը.Մ.ի ակումբին մէջ գումարուեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի տեղւոյն մասնաճիւղին անդամական ընդհանուր ժողովը, ներկայութեամբ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան լիազօր անդամ եղբ. Միհրան Տիգրանեանի:

Ժողովին քննարկուեցաւ ընթացաւարտ վարչութեան միամեայ գործունէութեան նիւթաբարոյական տեղեկագիրը: Ներկաները արծարծեցին մասնաճիւղը յուզող զանազան հարցեր եւ համապատասխան լուսաբանութիւններ ստացան վարչութեանէն: Ապա, ներկայացուեցան միութեան վերելքին նպաստող առաջարկներ:

Ժողովի ավարտին ընտրուեցաւ մասնաճիւղի նոր վարչու-

թիւնը, որ առաջին նիստով իր դիւանը ընտրեց հետեւեալ պատկերով. -

Եղբ. Անդրանիկ Սարգիսեան- ատենապետ
Քոյր Մարալ Սարգիսեան- ատենադպիր
Եղբ. Արամ Աւետիսեան- գանձապահ
Քոյր Թամար Յովհաննէսեան- հաշուապահ
Քոյր Մարալ Պետրոսեան, եղբայրներ Շանթ Պետրոսեան, Կիկո Խաչատուրեան, Ատուր Աղամեան եւ Սերոբ Վարդյան- խորհրդականներ:

ՏԷՐԻՔԻ ՍԿԱՈՒՏԱԿԱՆ ԿՈՐԻՉԻ ՄԻՕՐԵԱՅ ԳՈՐԾՈՒՆԷՆՈՒԹԻՒՆ

Թղթակից ԸԱԼԵՊ

Շաբաթ, 4 Մարտ 2023-ին, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Տէրիքի սկաուտական նորակազմ կորիզը միօրեայ գործունէութիւն կազմակերպեց «Պարապայթա» սրբավայրին շրջափակին մէջ:

Արծուիկներն ու գայլիկները օգտաշատ գործունէութեամբ հարստացուցին իրենց զիտելիքները եւ բացօթեայ տարածութեան մէջ մարզանքով եւ բուրգով չարքաչ կեանքի վարժուեցան, ապա «Մեծ Կանչ»ը կատարեցին:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԱՍՆԱՃԻԴԻ ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԸ

Թղթակից ԴԱՄԱՍԿՈՍ

Ուրբաթ, 3 Մարտ 2023-ի երեկոյեան ժամը 8-ին, Դամասկոսի «Աւետիս Ահարոնեան» կեդրոնին մէջ տեղի ունեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի տեղւոյն մասնաճիւղին անդամական ընդհանուր ժողովը, ներկայութեամբ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան լիազօր անդամ եղբ. Պօղոս Խաճարեանի:

Ժողովին քննարկուեցաւ ընթացաւարտ վարչութեան միամեայ գործունէութեան նիւթաբարոյական տեղեկագիրը: Ներկաներուն կողմէ ուղղուեցան լուսաբանական հարցումներ, որոնց պատասխանեց վարչութեան լիազօրը: Ապա, նորընտիր վարչութեան առաջարկներ ներկայացուեցան:

Ժողովի աւարտին ընտրուեցաւ

մասնաճիւղին նոր վարչութիւնը, որ դիւանը կազմեց հետեւեալ ձեւով.-

Եղբ. Միհրան Ղազարեան- ատենապետ

Եղբ. Անդրանիկ Խաճարեան- ատենադպիր

Եղբ. Վահան Գոգանեան- գանձապահ

Եղբ. Արա Խաճարեան- հաշուապահ

Եղբ. Շանթ Սրապեան- մարզականի պատասխանատու

Ժողովը փակուեցաւ «Յառաջ նահատակ» քայլերգով:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՔԵՍԱՊԻ ՄԱՍՆԱՃԻԴԻ ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԸ

Թղթակից ՔԵՍԱՊ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Քեսապի մասնաճիւղի անդամական տարեկան ընդհանուր ժողովը տեղի ունեցաւ Ուրբաթ, 17 Մարտ 2023-ին, երեկոյեան ժամը 4-ին, Հ.Մ.Ը.Մ.ի կեդրոնին մէջ, ներկայութեամբ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան լիազօր անդամին, մասնաճիւղի վարչութեան եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ական անդամներուն:

Ժողովին բացումը կատարուեցաւ «Յառաջ նահատակ» քայլերգով: Վարչութեան միամեայ նիւթաբարոյական տեղեկագիրը ընթերցումէն ետք, տեղի ունեցաւ քննարկում եւ ներկայացուեցան առաջարկներ:

Ժողովի աւարտին Շրջանային Վարչութեան լիազօր եղբայր Յարութ Գաբրիէլեան փոխանցեց իր սրտի խօսքը: Ան առաջին հերթին գնահատեց ժողովին հեղափոխական համերաշխ ընթացքը, շնորհաւորեց վերընտրուած կազմը՝ յաջողութիւն եւ բարի երթ մաղթելով անոր:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Քեսապի մասնաճիւղի վարչութեան նորընտիր կազմը բաղկացաւ հետեւեալ քորե-եղբայրներէն - Շանթ Լընդեան, Մհեր Ղազարեան, Մեղրիկ Ղազարեան, Սամուէլ Տէմիրճեան եւ Խաչիկ Զէյպեան:

ՄԱՍՆԱԾԻՂԷ ՄԱՍՆԱԾԻՂԷ ԵՒ ՎԵՐԱԲԱՅՈՒԱԾ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆՆԻ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Չորեքշաբթի, 18 Յունուար 2023-ին, տարեկան իր սովորութեան համաձայն, Հ.Մ.-Ը.Մ.-ի մասնաճիւղի սկաուտական շեփորախումբը իր մասնակցութիւնը բերաւ Բեթղեհէձ քաղաքին մէջ տեղի ունեցած աւանդական տօնակա տողանցքին, որ սկիզբ առաւ պատմական Բեթղեհէձի հին քաղաքի մուտքէն մինչեւ Ս. Ծննդեան Մայր Տաճար:

Սկաուտները առաջնորդեցին Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարք Նուրհան Արք. Մանուկեանը եւ Կ. Պոլսոյ Պատրիարք Սահակ Արք. Մաշալեանին, որոնք ղիմաւորուեցան Բեթղեհէձ քաղաքի եւ նահանգի ղեկավարութեան, գաղութի անդամներու եւ արտասահմանէն ժամանած ուխտաւորներու կողմէ:

Տեղին է նշել, որ Պաղեստինի հայ համայնքը Քրիստոսի Ս. Ծնունդը կը նշէ Յունուարի 19-ին, ըստ Յուլեան տօմարին:

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Տողանցքէն չորս օր առաջ, 14 Յունուար 2023-ին, Կաղանդի առիթով, Երուսաղէմի վարչութեան անդամները շնորհաւորական այցելութիւն մը կատարեցին Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարք Նուրհան Արք. Մանուկեանին, Ս. Աթոռի Լուսարարապետ Սեւան Արք. Ղարիպեանին եւ աւագ թարգման Վազգէն Աբղ. Ալէքեանին:

ՎԵՐԱԲԱՅՈՒԱԾ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ Շաբաթ, 28 Յունուար 2023-ին, Երուսաղէմի մասնաճիւղի խումբ մը սկաուտներ այցելեցին վերջերս վերա-

բացուած Երուսաղէմի Մարտիկեան Հայկական Թանգարանը եւ մօտէն ծանօթացան թանգարանին եւ հոն ցուցադրուած թանկարժէք իրերուն:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԱՄՍՐԱԼԻՈՅ ՄԻՋ-ՄԱՍՆԱԾԻԴԱՅԻՆ 52-ՐԴ ՆԱԲԱՍԱՐԴԵԱՆ ՄԱՐԶԱԽԱՂԵՐԸ

Թղթակից ՍԻՏԻ

2020 թուականին ի վեր աշխարհը ցնցող քորոնա համաճարակին պարտադրած մտահոգիչ պայմաններուն պատճառով, երկու տարւան բացակայութենէ ետք, Նաւասարդեան 52-րդ մարզախաղերը, մասնակցութեամբ Սիւմնիի եւ Մերլուոնի գաղութներու հարիւրաւոր մարզիկներու, եկան կրկին անգամ խանդավառութիւն եւ յոյս ներշնչելու աւստրալահայ գաղութին, աւետելով, որ Հ.Մ.Ը.Մ.ը նոր թափով վերադարձած է իր անցեալի աշխոյժ ու բնականոն կեանքին:

ՄԱՐԶԱԽԱՂԵՐՈՒ ԲԱՅՄԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ

Մարզախաղերու բացման պաշտօնական հանդիսութիւնը տեղի ունեցաւ Շաբաթ, 24 Դեկտեմբեր 2022-ին, «Hills Centre» մարզասրահին մէջ: Ներկայ էին Աւստրալիոյ եւ Նոր Զելանտայի Առաջնորդ Հայկազուն Արք. Նաճարեան, քաղաքական եւ տեղական մարմիններ

ներկայացնող հիւրեր, քոյր միութիւններու եւ կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի, Համազգայինի եւ ՀՕՄ-ի Կեդրոնական Վարչութիւններու շրջանի ներկայացուցիչներ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Շրջանային Վարչութեան եւ Հորս մասնաճիւղերու վարչութիւններ, ինչպէս նաեւ՝ հարիւրաւոր ծնողներ եւ համակիրներ:

Հանդիսութիւնը սկիզբ առաւ Հ.Մ.՝

Ը.Մ.ի Աւստրալիոյ սկաուտական կազմի դրօշակալիրներուն, շեփորախումբի անդամներուն, Հ.Մ.Ը.Մ.ի «Անդրանիկ», «Արաքս», «Նաւասարդ» եւ «Արարատ» մասնաճիւղերու մարզիկներուն խրոխտ տողանցքով եւ մարզասրահ մուտքով: Ապա, հնչեցին Աւստրալիոյ եւ Հայաստանի քայլերգները եւ «Յառաջ նահատակ»ը, շեփորախումբին կատարողութեամբ:

ՀԱՆԴԻՍԱՎԱՐԸ ԵՒ ՄԱՐԶԻԿԻ ԵՐԴՈՒՄԸ

Օրուան հանդիսավար քոյր Նարինէ Աքրիեան բացման խօսքով ողջունեց հիւրերն ու ներկաները եւ շեշտեց, որ Հ.Մ.-Ը.Մ-ի Աւստրալիոյ միջ-մասնաճիւղային Նաւասարդեան մարզախաղերը միշտ ալ առիթ հանդիսացած են սատարելու Հ.Մ.-Ը.Մ-ի վսեմ նպատակին, երբ բոլոր մասնաճիւղերէն ժամանած Հ.Մ.-Ը.Մ-ականներ եւ համակիրներ նոյն շունչով եւ ոգիով հաւաքուած են Նաւասարդեան խաղերու դրօշին տակ մրցելու հայկական ազնիւ ոգիով եւ ծառայելու Հ.Մ.-Ը.Մ-ի «Բարձրացի՛ր-բարձրացու՛ր» նշանաբանին:

Յաջորդ բաժինով տեղի ունեցաւ մարզիկի երգման արարողութիւնը, Հ.Մ.-Ը.Մ-ի Աւստրալիոյ չրջանի վեթեւան անդամներէն ելք. Պերճ Մոմճեանի ձեռամբ եւ չորս մասնաճիւղերը ներկայացնող մարզիկներու կատարողութեամբ:

ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԻՆ ԽՕՍԳԸ

Խօսք առաւ Շրջանային Վարչութեան անդամ եղք. Մասիս Ղազարեան եւ պաշտօնապէս բացուած յայտարարեց 52-րդ Նաւասարդեան մարզախաղերը եւ գնահատեց մարզախաղերու կազմակերպման հսկայ աշխատանքին իրենց մասնակցութիւնը բերող կամաւորներուն աշխատանքը:

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄ ԵՂՏՕՐ ՊԱՏԳԱՄԸ

Հ.Մ.-Ը.Մ-ի Կեդրոնական Վարչութեան պատգամը փոխանցեց Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եւ Աւստրալիոյ չրջանի ներկայացուցիչ եղք. Տիրան Վահրատեան: Եղբայրը իր խօսքին մէջ շեշտեց նման մարզախաղերու կարեւորութիւնը Հ.Մ.-Ը.Մ-ականի կեանքին մէջ, որովհետեւ նման առիթներ կը ստեղծեն այն ջերմ ու հայաշունչ միջնո-

լորտը, ուր կը կազմաւորուի հայ երիտասարդը.- «Միրելինէր, այս է արդէն Հ.Մ.Ը.Մ-ի գաղտնիքը. Հ.Մ.Ը.Մ-ական մարզիկին եւ մարզիկուհին, մարզիչին եւ մարզական պատասխանատուին տալ մէկ ընտանիքի պատկանելիութեան զգացումը, յաղթանակի հպարտութիւնը, միշտ բարձրանալու եւ իր հետ շրջապատը բարձրացնելու ուրախութիւնը: Այլապէս, մրցում, բաժակ, մետալ եւ մրցանակ կը մոռցուին: Չեն մոռցուիր, կը մնան Նաւասարդեան այս մարզախաղերուն ստեղծուած բարեկամութիւնները, ընկերութիւններն ու յիշատակները», ըսաւ եղբ. Վահրատեան:

Ապա, եղբայրը հետեւեալ խրախուսիչ եւ ոգեւորիչ միտքերով եզրափակեց իր խօսքը.-

«Հ.Մ.Ը.Մ-ը ձեզմէ ծնած է եւ ձեզի համար, մեր ժողովուրդի բոլոր զաւակներուն համար կը գործէ, որովհետեւ ինչպէս անունը կը յուշէ, ան Հայ Մարմ-

նակրթական Ընդհանուր Միութիւն է: Ընդհանուրին է, բոլորին է, միացնող է, հաւաքող է, համախմբող է, հայ է եւ հայացնող է»:

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶԱՆԻՆ ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՊԱՏԳԱՄԸ

Բացման հանդիսութեան պաշտօնական բաժինը իր աւարտին հասաւ Առաջնորդ Սրբազան Հօր պատգամով եւ «Պահպանիչ»ով: Առաջնորդը բարձր գնահատեց Հ.Մ.Ը.Մ-ի յատկանշական դերակատարութիւնը հայ երիտասար-

դին ու պատանիին մարմնակրթական եւ հայկական կազմաւորման վրայ, ո՛չ միայն Աւստրալիոյ, այլեւ՝ Սփիւռքի բոլոր գաղթօճախներուն մէջ, հոն ուր գոյութիւն ունի եւ կը գործէ Հ.Մ.Ը.Մ-ը: Հայկազուն Արք. դրուատեց Հ.Մ.Ը.Մ-ը յառաջ տանող եւ անոր բարգաւաճման համար գործող կամաւորներու անսասան բանակին ներդրումը, մաղթելով ուժ եւ կորով՝ շարունակելու իրենց սրբազան աշխատանքը: Պատգամին աւարտին, Հայկազուն Արք. Հ.Մ.Ը.Մ-ական մարզիկներուն, սկաւոռուներուն եւ անոնց առաջնորդներուն մաղթեց նորանոր նուաճումներ դէպի նոր եւ յաղթական բարձունքներ:

ԵՌՈՐԵԱՅ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ ԵՒ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍԸ

Հանդիսութեան աւարտին ընթացք առին մարզախաղերու մրցումները, որոնք շարունակուեցան երեք օրուան տեւողութեամբ եւ եզրափակուեցան Յաղթանակի Պարահանդէսով, որ տեղի ունեցաւ Երեքշաբթի, 27 Դեկտեմբեր 2022-ի երեկոյեան, «Ռիէնեսընս» շքեղ պարասրահին մէջ, ներկայութեամբ աւելի քան 700 երիտասարդ-երիտասարդուհիներու: Ճոխ եւ խանդավառ մթնոլորտի մէջ ներկաները վայելեցին Յաղթանակի Պարահանդէսը, վերանորոգելով իրենց ուխտը հանդէպ Հ.Մ.Ը.Մ-ին, որ առաքելութեանը մէջ միշտ եղած է եւ կը շարունակէ մնալ զօրաւոր ու հաստատ:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՏԻԹ-ՐՈՅԹԻ ՄԱՄՆԱՃԻԴԻՆ ԱՐՅԱԽԻ ՆՈՒՐՈՒԲԱԾ ՁԵՌՆԱՐԿԸ

Նարոս Զեյվանեան ՏԻԹՐՈՅԹ

25 Փետրուար 2023-ի երեկոյան ժամը 8-ին, Տիթ-րոյթի Հայ Կեդրոնի մարզասրահին մէջ տեղի ունեցաւ Արցախի նուիրուած ձեռնարկը, կազմակերպութեամբ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Տիթրոյթի մասնաճիւղի վարչութեան:

Բացումը կատարուեցաւ դրօշակի արարողութեամբ, Մ.Նահանգներու, Հայաստանի եւ Արցախի քայլերգներով:

Հանդիսութեան բացումը կատարեց մասնաճիւղի ատենապետ եղբ. Շանթ ժամկոչեան: Ան առաջին հերթին ներկաները հրաւիրեց մէկ վայրկեան յոտնկայս լուծեամբ յարգելու յիշատակը Արցախեան ազատագրական պայքարի ճամբուն գոհուած նահատակներուն, ապա փոխանցեց օրուան խորհուրդը: Եղբ. ժամկոչեան շնորհակալութիւն յայտնեց ներկաներուն եւ յատկապէս ծնողներուն մասնակցութեան ու քա-

Չարեանքին համար:

Սկսածները «Բարի գալուստ»ի կանչերով ողջունեցին ներկաները եւ ազգային-հայրենասիրական երգերով խանդավառեցին զանոնք:

Ընթրիքէն առաջ, սկսածները աղօթեցին եւ ներկաները հրաւիրեցին ծնողներու կողմէ պատրաստուած ականջակալներով Մեծ Պահջի ճաշատեսակներու սեղանին:

Արցախեան գոյապայքարի հանգրուանները հակիրճ, քարտէսներու միջոցով ներկայացուց եղբ. Շանթ ժամկոչեան: Ան նաեւ անդրադարձաւ սփիւռքահայութեան դերակատարութեան եւ շրջափակման այսօրուան իրավիճակին:

Այնուհետեւ, Նորընծայ կարգ ստացած արի-արեւոյշներ Գաթիա Միրաչեան, Փաթիլ ժամկոչեան, Սաբո Տօնիկեան, Արեգ Ուրլեան, Պերճ Ուրլեան, Անթրի Միրաչեան եւ Կարէն Կիւլեան կատարեցին խոստման արարողութիւն՝ խոստանալով հաւատարիմ ըլլալ «Աստուծոյ եւ ծառայել ազգին ու հայրենիքին»: Անոնք ստացան սկսածական իրենց փողկապները, Նորընծայ կարգի կրծքանշանները եւ վերադարձան իրենց շարքերը:

12 տարեկանը ամբողջացուցած գայլիկ-արծուիկները մօտեցան պարանին եւ ցատկերով փոխանցուեցան արի-արեւոյշական խումբ:

Կարգը փոքրիկներունն էր: Մասնաճիւղին նոր միացած գայլիկ-արծուիկները իրենց հերթին խոստացան ընել իրենց կարելին՝ հաւատարիմ ըլլալու «Աստուծոյ, հայրենիքին, ծնողքին եւ վոհմակի օրէնքին»:

Ձեռնարկը ընթացաւ յաջող, ներկաները լաւ տպաւորութիւններով, իսկ սկսածները նոր ծրագիրներ իրականացնելու եռանդով լեցուած հեռացան:

Փակումը կատարուեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի «Յառաջ նահատակ» քայլերգով:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՍՈՏԵՐԹԵԼԻՈՅ ՄԵԿՈՒՄԻ ՇՐՋԱՆԻՆ «ՀԱՅ ՄԿԱՌԻՏԻ ՕՐ»ՈՒԱՆ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՄԵՆԸ

Թղթակից ՍՈՏԵՐԹԵԼԻԱ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սոտերթելիոյ (ՇՈՒՀՏԻ) Մեկուսի շրջանի խմբապետական կազմին կազմակերպութեամբ, 18 Փետրուար 2023-ին տեղի ունեցաւ «Հայ սկաուտի օր»-ուան տօնակատարութիւն, ներկայութեամբ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբ. Ֆէտի Խաթակ Գազանճեանի եւ ՇՈՒՀՏԻ սկաուտական միութեան փոխատենապետուհի Վիվեգա Ռինկի:

Տօնակատարութեան, գայլիկ-արծուիկները եւ սկաուտները ներկայացուցին գեղարուեստական պատշաճ յայտագիր:

Տեղի ունեցաւ աստիճանատուութիւն: Խմբապետի եւ փոխ խմբապետի պաշտօններ ստացան 11 քոյրեր եւ եղբայրներ:

Տօնակատարութեան ընթացքին, ՇՈՒՀՏԻ սկաուտական միութեան կողմէ տեղի ունեցաւ պարգեւատրում:-

25 Տարուան ոսկէ մետալ՝ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբ. Ֆէտի Խաթակ Գազանճեանի:

25 տարուան խմբապետութեան ոսկէ մետալ՝ եղբ. Յարութ Տէր Ներսէսեանի եւ քոյր Նորա Վէքիլեանի:

10 տարուան խմբապետութեան արծաթեայ մետալ՝ եղբ. Յարութ Արծիւ Երէցեանի, քոյրեր Նենսի Խաչատուրեանի, Ալիս Սարգիսեանի, Գարէն Խաչատուրեանի, Նանար Կարապետեանի եւ Աննա Սարգիսեանի:

5 տարուան խմբապետութեան պրոնզէ մետալ՝ եղբայրներ Հրակ Տէրտէրեանի, Յարութ Համօ Երէցեանի, քոյրեր Կասիա Պողիկեանի, Տիանա Կարապետեանի, Սերլի Մարքէեանի, Վարդի Խաչատուրեանի եւ Վիզի Խաչատուրեանի:

Պղինձէ մետալ՝ եղբայրներ Անդրանիկ Խանդարաչեանի, քոյրեր Կասիա Տէրտէրեանի, Դուին Լազարեանի եւ Ռիթա Թովմասի:

ՄՈՏԵՐԹԵԼԻՈՅ ՄԵԿՈՒՄԻ ՇՐՋԱՆԻՆ ՉՄԵՌՆԱՅԻՆ ՎԵՅՕՐԵԱՅ ԲԱՆԱԿՈՒՄԸ

Թղթակից ՄՈՏԵՐԹԵԼԻԱ

24 Փետրուար-1 Մարտ 2023, Հ.Մ.Ը.Մ-ի Շուհատի Սոսերթեղիոյ Մեկուսի շրջանի իմբաստանական կազմին կազմակերպութեամբ տեղի ունեցաւ ձմեռնային վեցօրեայ բանակում՝ 40 մասնակիցներով: Բանակումին հիւրաբար մասնակցեցան Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ-էն 9 սկաուտներ, երկու պատասխանատուներ եւ վարչական ներկայացուցիչ մը:

Բանակումը առանձնապատուկ էր, որովհետեւ կ'իրագործուէր ձմեռը, ձիւնի պայմաններու մէջ, նպատակ ունենալով մասնակիցներուն սորվեցնել նոր գիտելիքներ, որոնք օգտակար կրնան ըլլալ դիմագրաւելու համար խտաշունչ ձմեռը եւ ձմրան պարտադրած դժուարութիւնները:

Բանակումին յայտագիրը ընդգրկեց ձիւնի վրան լարել, սղոց, կացին եւ դանակ ձիւնի մէջ գործածել, բացօթեայ պայմաններու մէջ կերակուր պատրաստել, դահուկ քշել, սառած լիճի վրայ քայլել, կապերու ձեւերուն ծանօթանալ եւ զանազան նիւթերով դասախօսութիւններ: Նշենք, որ դասախօսութիւններէն մէկը ներկայացուցին շուհատի ոստիկան-

ներ. անոնք բացատրեցին քաղաքին օրէնքները եւ անվտանգութեան պահպանման սկզբունքները:

Բանակումին ընթացքին, Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ-ի սկաուտները շուհատի իրենց քոյր-եղբայրներուն ծանօթացուցին Հ.Մ.Ը.Մ-ի Հայաստանի կառոյցը եւ տարիներու ընթացքին ունեցած գործունէութիւնը:

Երեկոները կազմակերպուեցան խարուկահանդէսներ:

Ձիւնի այս բանակումը առիթ մը եղաւ, որպէսզի աշխարհագրականօրէն իրարմէ հեռու երկու մասնաճիւղեր իրարու ծանօթանան, սերտ կապեր հաստատեն եւ հիմը դնեն ապագայի նոր ծրագիրներու:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՎԵՍԹԵՐՈՍԻ ՄԵԿՈՒՄԻ ՇՐՋԱՆԻ ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԵՐՐՈՐԴ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԸ

Թղթակից Վեսթերոս

Ներկայութեամբ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան Եւրոպայի լիազօր ներկայացուցիչ եղբ. Ֆէտի Խաթակ Գազանճեանի, Շաբաթ, 18 Փետրուար 2023-ին, Վեսթերոս քաղաքի Ս. Թովմաս եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Վեսթերոսի Մեկուսի շրջանի (Շուէտ) անդամական երրորդ ընդհանուր ժողովը:

Ժողովը ընթացք առաւ առաւօտեան ժամը 11-ին, Հ.Մ.Ը.Մ.ի «Յառաջ, նահատակ» քայլերգով: Ընթացաւարտ վարչութիւնը ժողովին ներկայացուց իր մէկուկէս տարուան գործունէութեան նիւթաբարոյական տեղեկագիրը, որուն շուրջ տեղի ունեցան լուսաբանական հարցումներ եւ զանազան հարցերու քննարկումներ: Ապա, առաջարկներ ներկայացուցան յառաջիկայ տարեշրջանին համար ընտրուելիք նոր վարչութեան:

Աւարտին, ընդհանուր ժողովը որդեգրեց բանաձեւ՝ իր գնահատականը տալով ընթացաւարտ վարչութեան գործունէութեան եւ արձանագրեց ժողովին կողմէ որոշումի ոյժ

ստացած առաջարկները: Այնուհետեւ, ընտրուեցաւ հինգ անդամներէ բաղկացած նոր վարչութիւն մը, հետեւեալ կազմով.-

- Եղբ. Վարուժ Ասլանեան
- Քոյր Սիլվի Պոյաճեան
- Եղբ. Յակոբ Գազանճեան
- Եղբ. Յարութ Տէկէրմէնճեան
- Եղբ. Յովսէփ Պայրամուշեան

Նախքան ժողովին փակումը, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան ներկայացուցիչ եղբ. Ֆէտի Խաթակ Գազանճեան խօսք առնելով վարձքը կատար ըսաւ ընթացաւարտ վարչութեան, որ անցնող շրջանի դժուար պայմաններուն ներքեւ կարողացաւ շրջանը աշխոյժ եւ առողջ պահելով հասցնել անդամական իր ընդհանուր ժողովին: Եղբայրը յաջողութիւն մաղթեց նորընտիր վարչութեան, յուսալով որ յառաջիկայ տարեշրջանը ըլլայ աւելի արդիւնաւէտ եւ ինչպէս Վեսթերոսի շրջանը վարժեցուցած է՝ ուղղուի դէպի նորանոր իրագործումներ եւ յաջողութիւններ:

Ժողովը փակուեցաւ կէսօրէ ետք ժամը 4-ին, դարձեալ «Յառաջ նահատակ» քայլերգով:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՕՐԷՊՐՈՒԻ ՄԱՄՆԱՃԻԻՂԻ ՄԿԱՌԻՏՆԵՐՈՒ ՄԻՕՐԵԱՅ ԱՐՇԱԻ

29 Յունուար 2023-ին, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Շուէտի նորաստեղծ Օրէպրուի մասնաճիւղի սկաուտները միօրեայ արշաւ մը կատարեցին դէպի անտառ: Անոնք միասնաբար անցուցին ուրախ պահեր եւ խաղացին հաճելի խաղեր: Անոնք սորվեցան խարոյկ վառել: Լսեցին նաեւ նիւթ մը՝ Արցախի մասին, որ այս օրերուն կը գտնուի դժուարին պայմաններու մէջ:

«ՀԱՅ ՄԿԱՌԻՏԻ ՕՐ»Ը ՄԻԲՆԻԽԻ ՄԷՁ

Կիրակի, 12 Մարտ 2023-ին, Հ.Մ.Ը.Մ-ի Միւնի-խի վարչութիւնը եւ խմբագրատնօթիւնը յատուկ հանդիսութեամբ մը նշեցին «Հայ սկաւտիստի օր»ը:

Հանդիսութիւնը ընդգրկեց գեղարուեստական հարուստ յայտագիր, աստիճաններու տուչութիւն եւ պաշտօնական խօսքեր:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի «Ս. ՂԵԻՈՆԴ ԵՐԷՅ» ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՇՔԱՆՇԱՆԻ ԴԱՍԸՆԹԱՅՔ ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՄԷՁ

ուսներուն համար, ներկայացնող՝ Տաթև Ա. Քհնյ. Միքայէլեան:
- 10 Դեկտեմբեր 2022-ին, Գէմպրիճի, Սէնթ Գաթրինգի եւ Համիլթընի սկաուտներուն համար, ներկայացնող՝ Գեղարդ Մ. Վրդ. Քիւսպէկեան:

Նշենք, որ դասընթացքին մասնակիցները տարւան ընթացքին պիտի ստանան «Ս. Ղեւոնդ Երէց» շքանշանը:

Թղթակից ՍՈՆԹՐԵԱԼ

Հովանաւորութեամբ եւ տնօրինումով Գանատայի Հայոց Թեմի Առաջնորդ Բաբգէն Արք. Չարեանի, Գանատայի Ազգային Առաջնորդարանը, համախորհուրդ Հ.Մ.Ը.Մ-ի Գանատայի Շրջանային Վարչութեան հետ, 2019-ին հաստատեց «Ս. Ղեւոնդ Երէց» կրօնական շքանշանը, իբրեւ իման նորահաս սերունդի հայեցի եւ քրիստոնէական շունչով կազմաւորման:

Այս առիթով, Ազգային Առաջնորդարանը պատրաստեց եւ հրատարակեց գրքոյկ մը, որ ընդգրկեց քրիստոնէական, կրօնա-եկեղեցական, Աստուածաշնչային, պատմական եւ ազգային նիւթեր:

«Ս. Ղեւոնդ Երէց» կրօնական շքանշանի 2022 տարուան դասընթացքը տեղի ունեցաւ երեք հանգրուանով:-

- 26 Նոյեմբեր 2022-ին, Մոնթրէալի եւ Լաւալի սկաուտներուն համար, ներկայացնող՝ Յակոբ Վրդ. Եագուպեան:
- 3 Դեկտեմբեր 2022-ին, Թորոնթոյի սկա-

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ Հ.Մ.Ը.Մ.ԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԷ ՇՐՋԱՆ

Հայկական տոնացույցի ամենէն ժողովրդական եւ սիրուած տօներէն մէկն է Բարեկենդանը, որ ունի հեթանոսական ծագում: Ժամանակին, դարնան զարթօնքին զուգադիպող այդ շրջանին, տօնախմբութիւններ եւ խրախճանքներ կը կատարուէին պատմական Հայաստանի գաւառներուն մէջ: Տօնախմբութիւնները ունէին բնութիւնը ուրախութեամբ դիմաւորելու, մարդիկը նոր կեանքով եւ յոյսով լեցընելու խորհուրդ:

Քրիստոնէութեան որդեգրումէն ետք, Բարեկենդանը դարձաւ Մեծ Պահքի նախորդող Կիրակին նշուող տօն: Այդ օր, հայեր կերուխումով, դիմակահանդէսներով, մրցումներով, պարերով եւ այլազան խաղերով հաճելի պահեր կ'անցընեն միասնաբար: Ազգային աւանդութիւններու հաւատարիմ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի շրջաններ մեծ խանդավառութեամբ կը նշեն Բարեկենդանը, ուրախացնելով յաւկապէս կրտսեր տարիքի սկառտները (յաճախ նաեւ... մեծահասակները), որոնք անհամբեր կը սպասեն ծպտուելու եւ զուարճանալու այս առիթը:

Համաճարակի քանի մը տարուան պարտադրած սահմանափակումներէն ետք, Բարեկենդանի տօնը այս տարի մեծ շուքով նշուեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի շրջաններուն կողմէ: Ստորեւ՝ նկարներով անդրադարձ մը գլխաւոր տօնախմբութիւններուն մասին:

